

l'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL: mateuestel@gmail.com

AMB EL PATROCINI DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

A.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 674

1ER DE MAIG DEL 2010

PREU: 2 €

FIRA DE MAIG DE SINEU

Fa 2 anys que en Lluís Gacias te la Fusteria Gacias al carrer dels Ferrers, 21 del Polígon de Sineu. Abans la tenia davant l'ajuntament. El seu padrí, en Bernat Gran que ba morir l'any 18, l'any del grip, l'havia obert 20 anys abans. 971 520 650

Fa 2 anys que n'Antoni Alomar, llicenciat en dret, ha obert la Gestoria Administrativa al carrer Tramuntana 48- A de Sineu. Te obert els dimecres, els divendres a ia hores convingudes. 971 520 225 esdespatxet@hotmail.com

RESTAURANT SES TORRES D'ARIANY

A la família Rigo de s'Alqueria Blanca li agrada anar a dinar al Restaurant ses Torres d'Ariany. 971 653 720

La família Perelló Muntaner de Santa Margalida sol anar a dinar al Restaurant ses Torres d'Ariany. 971 523 141

FIRA DE SANT FRANCESC DE MURO

La família Tortell i els seus amics celebraren la victòria del Barça damunt el Madrid durant la fira de Muro. 656 933 481

SON FERRIOL

En Lluís López és l'encarregat de Comercial MADECA del camí dels moliners de son Ferriol. Instal·len barbacoas i piscines de políester. 605 254 259

ALARÓ

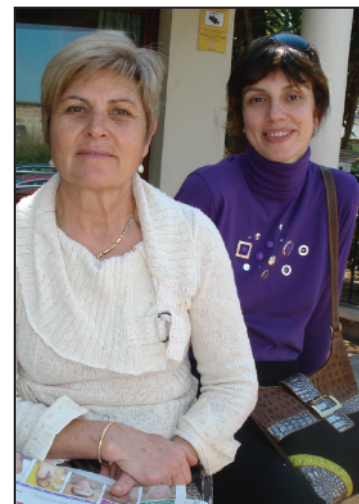

Fa 8 mesos que na Joana Borràs va obrir la botiga de moda i complements Ca Sa Brilla al carrer de can Ros, 1 d'Alaró. Te obert els dissabtes que és dia de mercat. 971 510 579

RESTAURANT ES CRUCE

A en Pep Gilet d'Alaró li agrada dinar al Restaurant es Cruce. Diu que els balears hem d'anar tots sols, fora d'Espanya i d'Europa. 686 120 972

N'Antònia Riera i la seva filla Maria Antònia solen anar a dinar al Cruce de Vilafranca. 971 554 616

Llegeix i subscriu-te a

L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

La justícia a Catalunya:

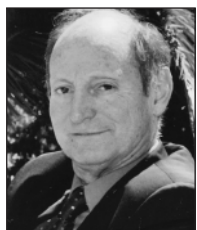

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

La democràcia no pot fonamentar-se sobre la repressió franquista

El jutge “progressista” del Tribunal suprem, Luciano Varela ha decidit processar al jutge de l'Audiència Nacional Baltasar Garzón per prevaricació, demanant-li vint anys d'inhabilitació, per haver pretès jutjar als responsables dels crims del franquisme. Per a major escàndol, la querrel·la contra en Garzón l'impulsen un sindicat ultradretà i Falange Espanyola i de les JONS.

N'hi ha que s'astoren que passin aquestes coses. Jo no som d'aquests. Som conscient que és l'aparell d'Estat heretat de la dictadura el que ha actuat. I que amb aquests jutges no hi ha democràcia possible.

El jutge Garzón s'ha distingit pel seu protagonisme en els atacs a les llibertats, en especial al País Basc. És l'inventor de la teoria de l'“entorn de l'entorn”, en virtut de la qual se disposava a jutjar a certs responsables de l'*esquerra abertzale* com integrants de banda armada en qualitat de dirigents, esperpent jurídic que suposa considerar terroristes a persones que no han pegat un tret ni han posat una bomba.

Al jutge li ho han tolerat tot, menys una cosa: atrevir-se a qüestionar la legalitat dels tribunals i les esquadres d'execució franquistes.

L'aparell judicial franquista defensa els seus privilegis i la seva impunitat. Les associacions de la memòria històrica ha recordat recentment que més de la meitat dels jutges que s'asseuen en el Tribunal Suprem juraren en el seu dia els *Principios Fundamentales del Movimiento Nacional* franquista. No és una anècdota. És el propi aparell judicial, i no sols unes persones concretes, allò que està en joc.

A la mort d'en Franco, l'aparell repressiu del franquisme fou respectat en la seva totalitat. Ni la policia, ni la Guàrdia Civil, ni l'Exèrcit, ni els jutges foren depurats. Ni un sol torturador fou jutjat o sancionat. Amb el consens dels dirigents del PCE i del PSOE, establerts en els Pactes de la Moncloa i tutelat per l'imperialisme amb

el recolzament de la internacional Socialista i de la burocràcia del Kremlin, foren oficialment reconeguts com a “demòcrates”. L'infame *Tribunal d'Ordre Públic*, heretat a la seva vegada del *Tribunal Especial per a la repressió de la Masoneria i el Comunisme* responsable d'haver enviat a la presó a milenars de lluitadors obrers, fou reconvertit en l'Audiència Nacional, des de la qual en Garzón ha exercit la seva persecució contra centenars de militants bascos, ha promogut la il·legalització de partits i candidatures.

Tampoc cal oblidar que el Borbó, hereu designat pel dictador, també jurà els Principis Fonamentals del Moviment.

Tots els intents per reformar aquesta aparell, per part dels governs de Felipe González i de Rodríguez Zapatero han acabat en la reafirmació del control de les sales pel nucli dur franquista de la Associació Professional de la Magistratura i la Associació de Fiscals. Per altre part, el fet que sia un membre de Jutges per la Democràcia el que processa a Garzón és la més clara mostra que aquesta formació s'identifica amb l'aparell judicial que ve dels franquisme. Aquest aparell és irreformable.

El Tribunal suprem ha establert reiteradament que els judicis del franquisme no són revisables, que els tribunals franquistes eren tribunals legítims, que la Llei d'Amnistia arrabassada per la mobilització obrera i popular al franquisme en descomposició per tal de treure de les presons als militants antifranquistes, havia d'actuar com una *lleï de punt i final* amb respecte als crims del franquisme.

No és casualitat que al mateix temps que s'anuncia el processament d'en Garzón se faci pública la sentència que condemna a 18 mesos de presó als treballadors de l'Aeroport del Prat que, actuant en defensa dels seus llocs de feina, ocu-

paren de manera pacífica les pistes de l'aeroport. Han estat condemnat per “desordres públics” aplicant la *Llei Penal de la Navegació Aèria* promulgada en plena dictadura. El jutge desestimà la petició de la defensa de que aquesta llei era “inconstitucional i feixista” i va dir que “el dret a la vaga no és il·limitat.

Per a l'aparell judicial del franquisme, la màxima representació del qual és el Tribunal suprem, és una qüestió de supervivència. Admetre que els judicis franquistes ni foren legítims és, al fons, negar la seva pròpia legitimitat.

Per això, se neguen a revisat qualsevol judici. Per exemple, el dia que jutjaren i condemnaren a mort al poeta Miquel Hernández, en poc més d'una hora i mitja, els mateixos jutges jutjaren a 27 persones i condemnaren a mort a 13. Cada 3 minuts una condemna i cada 6 una condemna a mort. Revisar qualsevol d'aquesta judicis ràpids i sumaríssims, paròdia de tot acte judicial (que se prolongaren fins a la condemna a mort el 1975 de cinc militants antifranquistes) és posar en qüestió la mateixa raó de ser de l'aparell judicial franquista. I aquest se defensa amb ungles i dents.

I és precisament això, allò que ha posat en qüestió l'intent d'en Garzón de processar als responsables de la repressió franquista. Per això el Tribunal Suprem ha reaccionat amb la màxima contundència i proposa expulsar-lo per 20 anys del seu lloc de jutge.

Cal anular tots els judicis i sentències polítiques del franquisme. La democràcia no se pot fonamentar sobre la repressió franquista i les seves conseqüències. Ni pot ser defensada pels jutges i tribunals que aplicaren les lleis contra les llibertats polítiques i sindicals, contra el dret dels treballadors a construir les seves organitzacions.

Els judicis polítics de la dictadura han de ser declarats nuls

en la seva totalitat. Tant en els seus aspectes penals com en els civils i econòmics. Són inadmissibles coses com les del Fiscal General negant l'exigència del judici de Companys amb una declaració seva, que no pot substituir un auto judicial. I és inadmissible que el president Montilla i el conseller Saura avalin aquesta burla.

Les associacions de la memòria històrica presentaren al jutge Garzón llistats amb noms i dades de 160.000 militants que jueuen a les cunetes i fosses comunes. Un crim de genocidi que ha de ser reparat.

La Llei de Memòria Històrica elaborada pel Govern Zapatero intentant reconciliar allò irreconciliable, els drets de les víctimes i la impunitat de l'aparell d'Estat franquista, no ha resolt cap d'aquests problemes. Amnistia Internacional l'ha caracteritzat de *lleï de punt final*. Com una “concessió” permet que cadascú excavi la seva pròpia fossa, que no s'investigui

res. D'aquesta manera se tardaria altres setanta anys en recuperar els cadàvers de les fosses comunes.

Ens cal la ruptura democràtica, Ens cal la República. La rebel·lió de l'aparell judicial franquista contra l'intent de jutjar els crims del franquisme demostra de manera clara que el règim establert mitjançant el consens de l'anomenada “transició” i consagrat en la Constitució de 1978 és incompatible amb la democràcia.

Cal anular el processament d'en Garzón. Però això no basta. Amb aquests jutges, amb aquesta Tribunal Suprem, no hi pot haver democràcia. És precís fer allò que no se va fer a la mort d'en Franco, dissoldre aquest aparell judicial, obrir pas a l'elecció democràtica de jutges.

Per restituir l'honor dels assassinats i repressaliats pel franquisme fa falta implantar la democràcia política i social.

Ens cal la República.

Enquestes Gwen Stacy (15/04/2010)

Gerard Piqué, esportista de club català més atractiu

Gerard Piqué s'ha imposat amb claredat en l'enquesta on us demanàvem quin era l'esportista de club català, més atractiu. La seva opció ha tingut pràcticament la meitat dels vots,

per sobre de dos futbolistes més del Barça, com són Ibrahimovic (10%) i Puyol (6%). A banda dels futbolistes, també hi ha un jugador de bàsquet (Jordi Trias 5%), un de handbol (David Barrafet 4%) i un de hoquei (Titi Roca 4%) entre els més votats. I és que l'esport rei, encara té molta tirada. Piquenbauer també a nivell eròtic.

BERNAT JOAN I MARI

Pluralitat i oficialitat lingüística a l'“Estat de les autonomies”

Hi ha qui creu, del tot erròniament, que a la major part de les comunitats dites autònomes de l'Estat espanyol només s'hi parla una llengua. I que, per tant, constitueixen una excepció aquelles comunitats autònomes plurals des d'un punt de vista lingüístic. Certament, aquesta confusió parteix del fet de considerar que a les comunitats autònomes on només hi ha una llengua oficial és perquè realment només hi ha una llengua pròpia. En aquests casos, inexorablement, la considerada com a llengua pròpia i oficial, sempre és el castellà o espanyol.

Però la realitat és ben diferent, d'aquesta percepció del tot esbiaixada. De fet, hi ha deu comunitats autònomes (i dues ciutats autònomes) que tenen més d'una llengua. Fixem-nos-hi: a l'Aragó s'hi parlen tres llengües (espanyol, aragonès i català); a Astúries se n'hi parlen tres (astur-lleonès, gallec i

espanyol); a Castella-Lleó, tres (castellà, astur-lleonès i gallec); a Euskadi i a Navarra, dues (euskara i espanyol); a Extremadura, també dues (espanyol i portuguès); a Galícia, dues (gallec i espanyol); al País Valencià i a les Balears, dues (català i espanyol), a Catalunya, tres (català, occità i espanyol); i, encara, a les ciutats autònomes de Sebtà (Ceuta) i Al Maliya (Melilla), tres (espanyol, amazic i àrab). Això sense comptar variants lingüístiques molt marcades, com ara l'andalús o el murcià, que per enlloc no són tingudes en compte ni se'ls dedica cap atenció ni respecte especials (almenys des de la perspectiva oficial).

Vegem, tot seguit, el respecte que cada comunitat autònoma té per les seues llengües, d'acord amb l'estatus que els confereix. Si hi contem les ciutats autònomes, ens en surten dotze, que no són estrictament monolingües en espanyol, única llengua que l'Estat reconeix com a oficial de si mateix. D'aquestes dotze, n'hi ha set que només

tenen una llengua oficial: la de l'Estat. Són Astúries, Castella-Lleó, Extremadura, Aragó, Sebtà i Al-Maliya. Per tant, ni els asturianoparlants i galaicoparlants d'Astúries i Castella-Lleó, ni els parlants d'àrab i amazic de les ciutats autònomes nordafricanes, ni els qui parlen portuguès a Extremadura tenen cap dret lingüístic reconegut. Amb la Llei de Llengües que s'ha promulgat recentment a l'Aragó, malgrat que no reconeix l'oficialitat plena de l'aragonès (per als territoris on es parla a l'Aragó) ni per al català (a la Franja de Ponent), es fa una passatímida cap al reconeixement dels drets lingüístics dels parlants d'aquestes dues llengües.

Dues comunitats autònomes tenen doble oficialitat lingüística, però no per a tot el territori. Es tracta de Navarra (on hi ha una zona bascofona, una altra mixta i una altra d'hispanòfona) i el País Valencià (on devers una tercera part del territori no és valencianoparlant). Tres comunitats dites autònomes

gaudeixen de doble oficialitat lingüística a tot el territori. Es tracta de Galícia, el País Basc i les Illes Balears. I, finalment, hi ha una comunitat autònoma amb tres llengües oficials: Catalunya, on són oficials, amb el nou Estatut d'autonomia, el català, l'occità (llengua pròpia, sota la denominació d'aranès, de la Val d'Aran) i l'espanyol. El català hi és oficial, igual que a les Balears, en tant que llengua pròpia de tot el país, mentre l'occità ho és en tant que llengua pròpia de l'Aran (compartit amb l'Occitània gran, situada majoritàriament a França, amb un enclavament a les valls occitanes d'Itàlia), i l'espanyol ho és en tant que llengua oficial de l'estat.

Les quatre nacions del Regne d'Espanya (l'Espanya estricta, Galícia, Euskal Herria i els Països Catalans) fan un tractament molt diferent de l'oficialitat lingüística. A les tres autonomies dels Països Catalans (Balears, País Valencià i Catalunya) hi ha dues o tres llengües oficials. A les dues d'Euskal Herria (País

Basc i Navarra) n'hi ha dues d'oficials. I a Galícia també. Per tant, tres de les quatre nacions del Regne d'Espanya tenen oficialitzada més d'una llengua. A les set comunitats autònomes (comptant-hi les dues ciutats autònomes nordafricanes) de l'Espanya estricta on s'hi parlen, des de fa segles, dues o tres llengües, hi impera el més tancat monolingüisme oficial. Enlloc hi ha més d'una llengua oficial, malgrat que a tres autonomies i a dues ciutats autònomes hi ha tres llengües que es poden considerar, per història i per societat actual, com a pròpies.

No és estrany, tenint en compte aquest context, que la comissió de seguiment de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, formada per oficials de la Unió Europea, es queixi del tractament lingüístic envers les llengües minoritàries de les comunitats autònomes de l'Espanya estricta! Hi surten totes i, certament, no hi queden gaire ben parades...

QUIM GIBERT
psicòleg i coautor de
Removent consciències

Els (in)feliços

La navegació i de l'exploració fascinava de tal manera Jules Verne que, amb onze anys, va fer les maletes decidit a embarcar-se en un mercant rumb a l'Índia. Just abans de llevar l'àncora, el seu pare va aconseguir fer-lo baixar de la nau i, traient foc pels queixals, probablement va obligar-lo a jurar que a partir d'aleshores només viatjaria a través de la imaginació. La frustració de no poder-se realitzar vocacionalment com a pioner la va compensar escrivint literatura d'aventures. Resignar-se a romandre en terra ferma no evitaria tensions familiars quan Verne no va acceptar convertir-se en l'advocat que

el seu pare tan desitjava. En aquest sentit, Miguel Salabert, biògraf de l'escriptor, ens fa veure un Verne dolorosament antagonista del Verne burgès empès a viure en la camisa de força en la qual el constrenyien els medis familiar i social: «tot en l'obra d'aquest solitari denuncia la soterrada, l'angoixada voluntat i nostàlgia de la ruptura. Què és el viatge sinó una ruptura?» (dins el llibre *Jules Verne, ese desconocido*). Em ve a la memòria el pare autoritari i castrador de Franz Kafka. Un cop casat i amb fills, Verne esdevindria pare d'un noi rebec, que es va veure forçat a recloure en correccionals arran de la conflictivitat que desencadenava. La d'aquest bretó de Nantes va ser una vida convulsa: l'ingent llegat que ens va deixar seria un combat contra la impotència, una travessa cap a la felicitat.

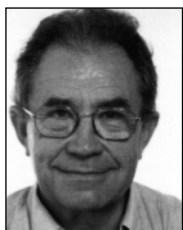
Enid Blyton, autora d'*El club dels Set Secrets* i d'*Els Cinc*, entre d'altres col·leccions juvenils, va viure circumstàncies familiars semblants, a causa de les quals alguns la recorden com una persona desagradable i infeliç. Tan cert és, que la seva filla Imogen la va titllar d'arrogant, insegura i sense el menor rastre d'instint maternal. I és que Enid va quedar profundament marcada, als 12 anys, per una mare amb qui no s'avenia i per la posterior separació dels seus pares. Gràcies a la seva creativitat va forjar, segons el periodista Jacinto Antón, un model escapista de la realitat: «per ella, l'escriptura va passar a ser un món autèntic» (*El País*, 10-1-10). La seva lluita contra l'amargor la va convertir en una novel·lista prolífica i estimada de l'Anglaterra de mitjan segle XX.

En aquesta línia, Lluís Racionero diu que *Cercamon*, premi Prudenci Bertrana 1981, és una de les seves millors novel·les. Explica que se'n van vendre uns 60.000 exemplars, que es va posar com a lectura a les escoles i que va rebre elogis del president Jordi Pujol. Racionero també diu que fou com un antídol al seu dolor, com una criatura de la seva crisi dels quaranta, com una forma de passar l'estona i no pensar, per fugir del present: «el dolor em va humanitzar».

Quan escolto comentaris queixosos sobre la normalització del català penso en la forma que aquests escriptors van afrontar les penúries. La creativitat els va salvar. Qui parlant dels 30 anys de política lingüística assenyala que les campanyes en bé de la nostra llengua no han tingut l'efecte desitjat, té tota la raó. El que

m'entristeix d'aquests episodis és que tot quedi en un plany reiterat. És a dir, que el rondinaire no tingui cap iniciativa catalanitzadora d'una certa calada i, més aviat, transmeti amargor. Deixem de fer el plogramiques i traguem partit d'una infelicitat que ens pot fer millors si ens mobilitzem. «Fer és la millor forma de dir», afirmava el poeta independentista cubà José Martí. I és que Itaca esdevé un viatge emocionalment potent quan en el decurs del recorregut la creativitat ens permet madurar com a poble. I, per tant, treballar per la llengua i altres aspectes no resolts de la nostra identitat nacional.

Els suposadament feliços són aquells que no tenen res a explicar, els que s'avorreixen com ostres. Hi ha qui darrerament els ha titllat de «papanates».

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

La societat està estratificada fins a límits impropis, dels seus cims jeràrquics fins als pobres treballadors a l'atur. Té una carcassa dominant, la coneixem com Estat, aquest s'amplia en diverses estrats amb graons molts alts i d'altres enfonsats en misèries materials. Comença en el cap que és el monarca, les següents són les castes funcionàries incrustades dins l'Estat des dels seus inicis, on hi tenen el seu parapet com a gran poder polític arribant a les seves butxaques part important dels pressupostos públics, l'estament militar com a primer i gran puntal per la formació i consolidació de tot el bastiment, l'església que també hi ha fet la seva feina. En l'actualitat l'Estat es vesteix amb el poder polític emanat de les urnes, però amb molt poques opcions, n'hi ha dues com a grans forces que ocupen la major capacitat de discerniment d'un votant amb minses - penso, amb perdó, que no en té cap- possibilitat de fer passes positives per influenciar en el govern de l'Estat.

D'altres artefactes vehiculen el poder, no és una qüestió menor el saber que pel poder espanyol la seva llengua és un instrument per a dominar-nos. La llengua castellana, és per on Espanya penetra a les ments de tothom el seu nacionalisme, convertint-la en instrument pel genocidi lingüístic i ètnic, que és d'avior -d'ascendència- una de les seves més preclares intencions polítiques, analitzem sinó la praxis polítiques històriques, i l'ús que fan de les seves pròpies lleis sobre el tema de la llengua: la castellana és un deure d'obligat compliment a tot l'Estat, el català és un dret subordinat i només al seu territori, (per cert, no volem pas fer-lo arribar fora dels nostres territoris naturals), ho aclareixo perquè cal que ho entenguin, (l'enquistament mental és dur). Els deixem que facin el que vulguin a casa seva, si ho fan sense perniciosos interferències als Països Catalans. És una estultí-

cia grossa que no resisteix una anàlisi seriosa del seu negacionisme; aquest roman autèntic en al País Valencià on el votant dona victòries esclatants a un corrupte PP, demostrant una supina submissió provinciana, el contagi d'espanyolisme els infecta cos i ànima, poden però guarir-se a través dels moviments i partits que ho tenen clar.

Les complicitats delictives de tota la simbologia que els apuntala, els porta a insultar-nos (aquests insults els reboten incrustant-se al seu propi ser), de manera contumaç. No podem mai creure'ns el muntatge democràtic que s'han bastit, quan aquest vesteix moltes xarxes de tots els mitjans de comunicació, premsa escrita i digital, ràdios, televisions que són majoria absoluta a Catalunya. Tanmateix, no hi ha correspondència d'intercanvi al seu territori, tot ho aboquen a casa nostra sense poder contrarestar-ho, al no haver-hi igualtat de mitjans. Així doncs, juguem a camp contrari, i l'àrbitre és del seu bàndol, això els permet llançar-nos tota les seves tortuoses misèries i femtes mentals sobre la nostra identitat. Tots els excrements del nacionalisme espanyol van deixant empremta malèfica arreu, també a Catalunya, totes aquestes descàrregues els rutllen per la sola inèrcia multicentenària.

No debades, el darrer dels dictadors Franco, després de la guerra va assassinar quaranta mil catalans, des del 1939 al 1953. Espanya, amb el seu rei al capdavant hauria de fer com a fet Sèrbia aquests dies, de demanar perdó per la matança de Srebrenica, amb vuit mil víctimes. Així doncs el demanar perdó a tots els Països Catalans, seria una bona passa per a la convivència entre persones i nacions, i per demostrar una alçada ètica que els hi manca. Els marca la historiografia, circulen per ella carregats d'adorns i pretensions o sigui ben refistolats. No es poden escapar dels seus grans lluïments on s'han qualificat com a primers en els pòdiums de les corrupcions més sonades, i no val anotar noms ni partits perquè ho són tots des dels alts mandataris cap avall, i durant uns llargs

trenta anys i en quanties escandaloses que han eixit de les butxaques del poble, després d'esprèmer, crivellar amb impositos els ciutadans.

Com dèiem abans els insults que rebem tots els catalans per part dels espanyols, té una dimensió impròpia de civilitzats, de tant excessiva, seria còmica sinó fos perquè ens hi juguem la convivència. Hi ha a casa nostra complicitats delictives, degut que estan vivint al servei del nacionalisme espanyol: digueu-li, pscPSOE, PP i molts d'altres. A l'igual que s'han inventat el mot antinacionalisme des del seu nacionalisme gens innocent: culpable del vessament de sang catalana de fa segles. Hem hagut de sentir-nos dir que la nostra llengua no era vàlida per a la ciència i per tots els avenços, ni apta per el cinema ni la televisió, (Suarez, Guerra...). Fixant-nos en la literatura, la catalana començant per Ramon Llull, sobrepassa en qualitat a la castellana amb escreix. Per ultratjar-nos usen paraules volent adjectivar-nos de nazis. Ho tinc ben meditat, aquesta expressió els surt qual vòmit: l'esperit maligne i la boca de Hitler, cada vegada que pronuncien el fastigós mot de nazi; ho fan amb el morro i els llavis del propi Hitler al pronunciar-ho, ens volen titllar de gent de la Gestapo o les S.S., quan són ells que van fer contra el català tot allò que van fer els nazis contra el poble jueu. Fixeu-vos-hi bé, escolteu la passió, l'èmfasi que hi posen: quan parlen aquests espanyols està parlant l'esperit assassí de Hitler.

Sens cap mena de dubte, si a Espanya hi hagués democràcia, actuaria d'ofici la Fiscalia contra aquesta realitat constant de tant racisme contra els catalans, que de cap altra manera podem anomenar aquest allau d'inèpcia, d'estultícia. Recordo Albert Einstein amb la seva frase: "l'Univers és immens, l'estupidesa humana també, i no estic segur de la primera asseveració". És una incitació a l'ètica democràtica el que estem fent en aquest article; coneixem algun espanyol que ens compren i ens defensa, amb la llàstima social que no els donen tribunes per explicar-se,

presentant els seus estudis i ciències econòmiques, lingüístiques i polítiques. Les definicions de tota mena les reparteix Madrid, així ens ho diuen fins i tot de la nostra pròpia nació: "És català, tot aquell que viu i treballa a Catalunya", de la beneiteria de Pujol; frase equívoca que ha fet fortuna degut que no han tret copiosos profit des de les sempre bel·ligerants files espanyoles.

Els catalans ens falla la lucidesa de la nostra condició de nació i d'idioma, la problemàtica s'agreuja quan sabem i comprovem a diari que a casa hi ha molts colons, i quintacolumnistes, que no volen transformar una realitat allunyada de la democràcia. Volen perpetuar la destrucció premeditada del nostre grup humà: nacional, ètnic, lingüístic, explicitada en la paraula genocidi, aplicada a cada un dels conceptes esmentats. Ens és un avís, la inoperància de gran part de la societat en plena confusió, i no veure

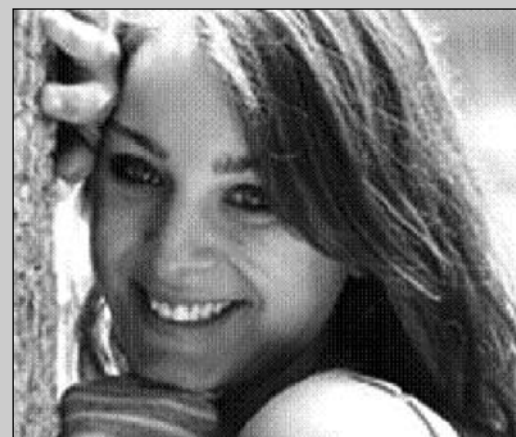
ni cercar sortides alliberadores, ens pot portar a aquell extrem que no succeirà, perquè hi ha una munió de catalans que apliquen en la seva vida les paraules del poeta: "però hem viscut per salvar-vos els mots / per retornar-vos el nom de cada cosa / perquè seguís el recte camí / d'accés al ple domini de la terra /"... Si no conservéssim aquest esperit de lluita podríem -què no serà- polaritzar tot el psiquisme a la individualització com una mena d'autisme col·lectiu. El nostre predicat, és: la consciència global, ella convergeix i ens és l'entranya nacional. La nostra casa és la nació catalana, en tota la seva rica diversitat, amb el seus amplis i exuberants espais geogràfics. És l'expressió del que som com part important de l'univers, i sumant d'una globalitat plaent i unida, en la que estem treballant amb quotidiana perseverança.

Cites Henry Lee Lucas (17/04/2010)

Nausica Bonnín i el llit

"No he tingut mai rotllos d'una nit. No he estat mai al llit amb ningú que no conegués i que no m'interessés com a persona, ni ésser humà"

Nausica Bonnín, entrevistada per Bibiana Ballbè a la secció *Set dies, sis nits* del diari *Avui*.

L'ESTEL

No publica ofertes
de comerç sexual

ANDREU SALOM I MIR

Entorn de la qüestió nacional

És un lloc comú i un fet recurrent la discussió, en cercles polítics i socials, al voltant del tema de les identitats nacionals i els destins dels seus marcs referencials, entesos com uns factors reeixits de potencialitats històriques i de conviccions vivencials fermes, inseparables del destí de la seva gent. En aquest sentit, el futur dels pobles va sempre lligat al seu passat, i el diàleg entre l'avui i els temps que ens han precedit és (ha d'esser) constant.

Els pobles madurs i amb autoestima interactuen constantment respecte al seu propi devenir històric, rectificant els errors i perfeccionant el seu sistema polític-social de convivència. En la profunditat de les mesures per garantir la salut social i política de la nació hi copsarem la generositat i la higiene moral dels responsables de la *res publica*. El sentit nacional que cal conferir a les

voluntats públiques d'abast és inherent al sentiment de pertinença a un esperit col·lectiu concret i determinat que percebem com a propi i identificador. Igualment, el rebuig d'una comunitat a assimilar-se a una altra, o dins d'una nació-estat "indivisible", és un símptoma de salut col·lectiva, que pren carta de naturalesa i s'activa tan aviat com la identitat de la nació pròpia es veu amenaçada, alhora que la seva estructura social es veu alterada.

Certament, l'estat fa, o acaba de fer, la nació. Altrament, també és cert que una nació no se suprimeix pas per decret. Tanmateix, el fet objectiu és que són moltes les nacions que no tenen estat i, alhora, són molts els estats que són plurinacionals. Ara bé: el procés de la història és que a cada nació li correspongui un estat. És una qüestió de temps, sempre que cada nació sigui capaç d'esser-hi en el moment oportú. Són molts els qui, per aquestes latituds, han somniat amb l'estat federal i, fins i tot, amb una mena d'associació lliure de nacions lliures.

Però s'obliden que l'Espanya sorgida de l'ànima imperial castellana (i modernament profundament jacobina, seguint el model francès) no pot, ni vol, cedir un sol mil·límetre en les seves pretensions assimilacionistes i de domini absolut (malgrat la implantació de l'Estat de les Autonomies, o potser precisament per això).

El fet nacional català, l'embranchida catalana, és un moviment de masses que (pre)suposa una consciència col·lectiva oberta i de superació de pretensions sectàries, ideològiques i de classe. Això contradiu obertament el discurs espanyol esquerranós, que postula que el catalanisme és un fenomen "burgès". Evidentment, hi ha un catalanisme burgès (políticament representat, actualment, per CiU), i fins i tot sectors burgesos independentistes, però són les classes populars, el catalanisme d'esquerres sobiranista (el principal exponent del qual és ERC) el que porta el pes de la independència nacional, de l'espai (nacional) propi. Hi ha un fet molt simptomàtic al

respecte. Quan a Barcelona es proclama la República, el 14 d'abril del 1931, pels carrers es sent el crit "Mori Cambó, visca Macià!". En aquesta frase es resumeix l'itinerari vital d'una nació que anhela profundament la llibertat (representada pel fundador d'Esquerra Republicana, i primer president de la Generalitat moderna, Francesc Macià) i el representant "nacionalista" d'una burgesia (Francesc Cambó, líder de la "Lliga Regionalista", antecedent ideològic de CiU) que claudica constantment davant les pretensions de Madrid i que, fins i tot, al 1936, s'adhereix al moviment dels insurgents feixistes espanyols (!). La "consciència de classe" és un fet claríssim, una herència ideològica, però que no pot negligir mai, i molt menys menystenir, la "consciència de grup", l'herència cultural, la "saba de l'avior", que deia el poeta. I aquí és, precisament, eixamplat el futur, on rau la veritable qüestió catalana i la fixació d'una consciència col·lectiva, d'una solidaritat de

grup, que superi la retòrica eixorca del filibusterisme de classe d'inspiració botiflera.

El sentit polític que ens ha d'interessar és, sempre, el de la defensa i promoció del grup nacional propi, el compromís profund i decidit amb la nostra gent. I no fa gens al cas els discursos falaços dels polítics sucursalistes i engalipadors, fermats de mans en la consolidació d'un *statu quo* oficial espanyol i, per tant, colonialista i metropolità. Cal reflexionar-hi, com ho han fet els grans poetes del país (estic pensant, per exemple, en Vicent Andrés Estellés i Pere Quart). El gran escriptor de Burjassot, sempre tan compromès, escriví: "Allò que val és la consciència / de no ser res si no s'és poble. / I tu, greument, has escollit. / Després del teu silenci estricte, camines decididament". Mentre que l'irreductible vallesà, Pere Quart (Joan Oliver), sempre tan lúcid i punyent, deixà escrit: "Una esperança desfeta, / una recança infinita / i una pàtria tan petita, / que la somio completa".

Independentisme

Gràcies Constitucional, adéu Espanya

Reproduït de www.tribuna.org

Crònica - Col·lectiu Joan Crexell

Barcelona - Divendres, 16 d'abril

Cada dia que passa, Espanya s'equivoca més, i amplia fins a l'infinit el procés d'alliberament nacional i la voluntat dels catalans de ser lliures com qualsevol altra nació de la Unió Europea.

Avui, enmig de la crisi econòmica i l'espoli que exerceix l'estat sobre el Principat i la resta dels Països Catalans, no entenem com encara hi ha gent que, de bona fe, escriu llibres que intenten, de nou, buscar l'entesa i l'encaix amb Espanya, i altres fórmules acomplexades amb les que les noves generacions ni s'hi senten vinculades, ni entenen, ni volen.

Deixem, doncs, de condicionar les nostres dinàmiques i estratègies a les polítiques estatutàries, als dictàmens del Tribunal Constitucional espanyol, i comencem a caminar cap a Europa i

el món com el que som, una nació que vol ser lliure. Espanya no ens vol com som, el que busca és simplement l'assimilació nacional, i a Catalunya, on ja hi ha el 60% de la població que no va viure ni la transició ni els seus infame pactes de la por, i necessita escapar del carreró sense sortida heretat per bastir un nou projecte creïble, possible i, a la vegada, engrescador.

Comencem, doncs, pel fet que la producció del nostre món empresarial ha de deslliurar-se del mercat espanyol en un 75-80% i, naturalment, les nostres inversions també. I més vital encara, el nostre imaginari col·lectiu ha d'abandonar el projecte espanyol. No obl-

idant, però, els lligams sentimentals i afectius d'una bona part dels catalans que tenen orígens espanyols, als que cal convèncer que serem bons veïns i que l'espoli i la marginació a Catalunya ens perjudica a tots els ciutadans, siguin de l'origen que siguin. Catalunya i els Països Catalans no poden seguir en l'agonia de dependre d'Espanya.

No perdem més el temps ni ens

angoixem pel que pugui dir el TC... posem-nos a construir un futur desacomplexat i no ens deixem influir pels sectors fàctics financers, professionals i mediàtics que viuen del negoci d'Espanya i del nostre acomplexament.

El camí és la unitat de tots els catalans per ser tant independents com ho poden ser al segle XXI les nacions que componen la UE.

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XVI LLIBRE

(Les lluites del segle XX)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI
Escriptor

Defensa de la cultura catalana i lluita antifranquista.

La generació literària dels 70

Des de sempre vaig saber que Gabriel Noguera era un gran artista. Anys més endavant, a finals dels seixanta i començaments del setanta, compartírem els somnis d'aquella joventut alletada amb els fets del Maig del 28 i la renovació de la plàstica i la literatura mallorquina.

De cop i volta, sense quasi adonar-me'n de la força implacable de les manetes del rellotge, el temps, retorna, inclement, indicant que ens apropam a l'Altra Riba. És quan tornen els records dels amics, dels companys de la generació cultural —escriptors, pintors, músics, escultors— dels anys setanta. Aquests dies he parlat amb en Gabriel Noguera. A La Fira del Llibre de Frankfurt he coincidit amb Gabriel Janer Manila, Antoni Vidal Ferrando, Jaume Pomar...

Gabriel Noguera és un pintor prou conegut amb una obra prou sòlida i fermament consolidada. D'ençà l'any 1978, amb la primera exposició que va fer a la Galeria Arc Da Vella, a Lugo, les mostres de la seva pintura han sovintejat en exposicions personals i col·lectives. Una vida dedicada a l'art, a la pintura. I és just en aquests moments de completa plenitud quan em deman, encuriós, des de quan conec Gabriel Noguera. O potser l'he conegut des de sempre i no m'ho havia demanat abans perquè era part indestruïble de la meua vida, de la vida cultural mallorquina d'ençà fa més de quaranta anys? El conec de quan, a començament dels anys seixanta, estudiàvem junts i compartíem el mateix pupitre per dos alumnes de la classe de quart de batxillerat del col·legi Lluís Vives de Ciutat. Possiblement el vaig veure fer els primers dibuixos de la seva vida. Record a la perfecció aquelles horabaixes grises i avorrides en els baixos del col·legi on estudiàvem. Per a entretenir-nos i vèncer tant avorriment record que jo començava a escriure unes esburbades narracions que, evidentment, mai no han vist la llum. Gabriel Noguera dibuixava. Feia uns dibuixos fantàstics, transformant la realitat que ens encerclava, bastint imaginàries clarors futures, la Ciutat

Imaginada de Gabriel Alomar, provant de servir els colors d'una Mallorca que començava a desaparèixer engolida per l'allau turístic. O, també, inventava personatges de còmic que em seduïen.

Des de sempre vaig saber que Gabriel Noguera era un gran artista. Anys més endavant, a finals dels seixanta i començaments del setanta, compartírem els somnis d'aquella joventut alletada amb els fets del Maig del 28 i la renovació de la plàstica i la literatura mallorquina. Pintors i escriptors. Somnis i esperances d'una generació que volia rompre amb la pastisseria de la pintura mallorquina, en el cas dels joves pintors, o de l'herència de l'Escola Mallorca, quan es tractava d'escriptors. Jo vaig començar a publicar els meus primers articles de crítica literària devers l'any 1968. Amb Gabriel Noguera ens trobàvem a l'estudi del pintor Gerard Mates, on també hi compareixia el poeta Joan Manresa, el fotògraf Antoni Catany, el director de teatre Bernat Homar, alguns cantants de la Nova Cançó quan venien per Ciutat a donar alguns d'aquells perseguits concerts de la cançó catalana: Marià Alberó, Ovidi Montllor, Guillem d'Efak... parlàvem de música, teatre, literatura, cinema. Aleshores érem molts joves, però alguns ja havíem passat els indrets de detenció de la Brigada Social del règim en el carrer de la Soledat número 8, de Palma de Mallorca. La lluita per la llibertat era una dèria que ens dominava, obsessivament. Donàvem suport a les activitats culturals rupturistes com les Aules de Poesia, Teatre i Novel·la, a les manifestacions culturals del grup Bes, Art Pobre, Ensenya-1, Criada 74, Ensenya-2... Es feien manifestos, proclames, accions culturals de tot tipus. L'art havia de ser compromès, rupturista, heterodox. Com a col·laborador de la premsa de Ciutat, escrivint a Última Hora, a la revista Cort, a Diario de Mallorca, procurava donar suport al pop-art, l'hiperrealisme, el minimalisme, l'art pobre, el realisme màgic. Són els anys en els quals començaven a ser coneguts, almanco dins el somort ambient provincial per on ens movíem

nosaltres, els noms de Ramon Canet, Miquel Barceló, Andreu Terrades, Joan Bennàsser, Horacio Sapere, Paez Cervi. Gabriel Noguera, Gerard Mates i Katty Bonnin, entre molts d'altres, ens ensenyaven a veure l'art, la natura, els colors, les possibilitats de subvertir els valors estètics heretats de la burgesia i el franquisme. Descobríem les possibilitats revolucionàries de la psicoanàlisi, el freudisme, el surrealisme, el futurisme, tots els ismes dels anys vint, i els volem aplicar a l'art, a la literatura que fem. Són els anys que llegim àvidament tot el que literàriament i políticament és avançat i cau a les nostres mans: escrivim sota l'impacte de les primeres lectures del simbolisme francès, del *nouveau roman*, James Joyce, Franz Kafka, Isaak Bàbel, Manuel de Pedrolo, Joan Fuster, Marguerite Duras, Marx, Raoul Vaneigem, Guy Debord, Andreu Nin, Wilhelm Reich, Trotski, Mercè Rodoreda, Pere Calders, Alejo Carpentier, Gabriel Alomar, Norman Mailer, Günter Grass, Peter Weiss, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Bertolt Brecht, James Joyce, Breton, els dadaïstes, els impressionistes alemanys d'entreguerres. Uns anys en què fem nostra tota la ideologia i la pràctica situacionista i elevam el *Traité de savoir-vivre à l'usage des jeunes générations* (Editions Gallimard, París, 1967) a la categoria de "bíblia" dels nostres vint anys. Aquest llibre, amb molts d'altres, de novel·les del *nouveau roman* al material polític i memorialístic d'Edicions Catalanes de París, de les Edicions de la Revista de Catalunya editades a Bons Aires fins al material de Ruedo Ibérico i Ebro, els portam d'amagat en tornar de l'estranger. El pop-art nord-americà, el collage, que ja havien practicat els soviètics dels anys vint i Josep Renau a València en temps de la guerra civil, aplicat a la literatura ens porta a moltes de les narracions rupturistes de *La guerra just acaba de començar*, que guanyà el Premi de Narrativa Ciutat de Manacor de l'any 1973, o a una obra de teatre típicament experimental com era *Autòpsia a la matinalda*, que guanyà el Ciutat de Palma de l'any 1974.

Em deman com ho pot fer per a bastir aquesta bellesa quasi perfecta amb el munt d'ombres, plors i somnis assassinats per cíncics i malfactors que només té a l'abast? Des de quin amagat refugi ha aconseguit fer-nos sentir tota la gravitació dels somnis recobrats?

En el pròleg al llibre *10 poetes mallorquins dels anys 70* (Diari de Balears, Ciutat de Mallorca, 2006), el cate-dràtic Pere Rosselló Bover, en parlar de la poesia i l'art rupturista d'aquells anys es referia a la tendència experimental que s'expressa en aquella època. Pere Rosselló Bover escriu: "La superació del realisme es va donar sobretot amb la introducció de noves tendències i nous temes. La varietat de propostes abraça des de la continuació del realisme anterior fins a noves actituds experimentalistes. Aquestes sovint es relacionen amb corrents *underground* i amb el textualisme i pretenen dur l'obra creativa fins als límits, amb la fusió dels gèneres literaris i de les diverses pràctiques artístiques o amb la ruptura amb el llenguatge".

La pintura de Gabriel Noguera, depurada amb magistral exquisidesa de les influències que no anaven amb el seu tarannà sempre inquiet, amb els anys ha assolit la solidesa a què ens té acostumats. Els crítics parlen de la "perfecta simetria del somni". Alguns altres han teoritzat les reminiscències musicals dels seus collages. N'hi ha que diuen que la pintura de Gabriel Noguera "posa ordre en la matèria". Potser sigui l'ombra del Maig del 68 alçant-se sobre les runes que ha creat la postmodernitat. Pens que és una obra que s'obrevers contrades que no hi són als mapes, a tots els suggeriments que ens ofereix aquesta tenebrosa època incerta. La depurada essència dels nostres somnis retornant, refulgents, de la segura mà de l'artista. Mir els seus quadres i no puc deixar de llegir l'eco de les antigues converses del passat, les músiques que ara s'han convertit en autèntics himnes de la resistència. Em deman com ho pot fer per a bastir aquesta bellesa quasi perfecta amb el munt d'ombres, plors i somnis assassinats per cíncics i mal-

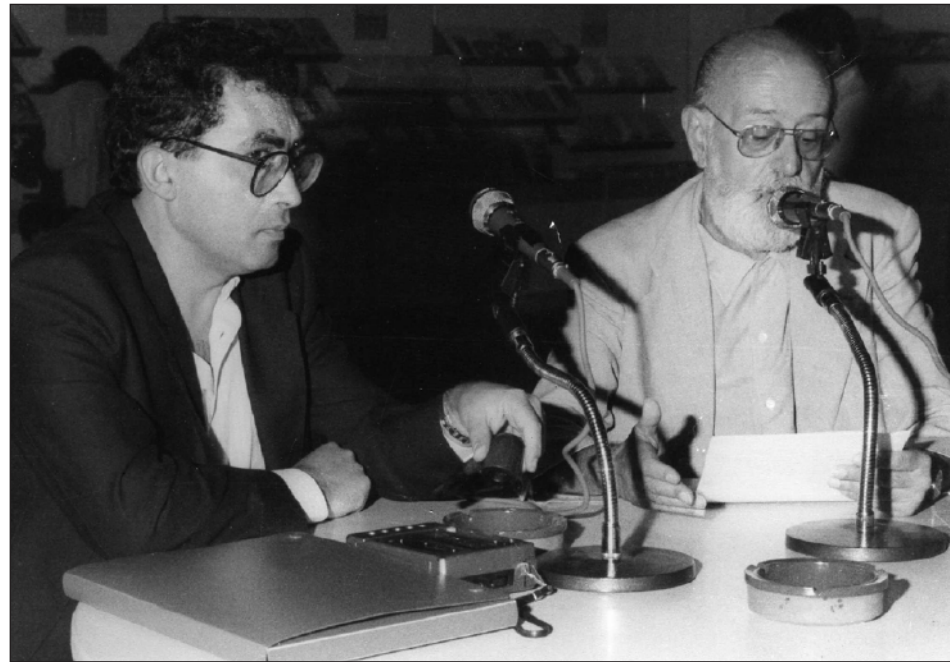
factors que només té a l'abast? Des de quin amagat refugi ha aconsegueix fer-nos sentir tota la gravitació dels somnis recobrats? La pintura de Gabriel Noguera em descobreix un home eternament jove, aferrat a les més agosarades experimentacions, un artista que no deixa mai de banda l'esmolat estilet de la ruptura, l'heterodoxia i la subversió.

És una definició prou exacta del tarannà cultural que ens domina quan començam a escriure a mitjans dels anys seixanta. En la introducció al nostre llibre *Cultura i antifranquisme* (Edicions de 1984, Barcelona, 2000) ja havíem parlat de les influències culturals que conformaven la nostra forma de pensar i d'actuar en aquella època. Una introducció, pens, prou útil per a copsar quin era el món cultural que ens alletava quan escrivíem algunes de les narracions de *Un viatge imaginari i altres narracions*. En *Cultura i antifranquisme* diem: “

A partir d'aquests grans mestres de la narrativa contemporània [Kafka, Joyce, Faulkner, per posar uns exemples] prengué una gran volada la importància de tenir en compte les associacions d'idees (la psicoanàlisi, les troballes de Freud o Reich, ajudaven igualment a trasbalsar el camp del realisme vuitcentista); el món interior, els processos psicològics microscòpics, la mescladissa de diversos corrents de consciència en els protagonistes d'un conte o una *novel·la*. La revolució del concepte de *temps* a partir dels avanços en el camp de la teoria de la relativitat d'Einstein ajuden igualment a modificar el món interior de l'autor donant nous estris de combat, noves armes a l'escriptor o artista que vulgui combatre la buidor actual establerta pel comisariat de la cultura oficial dominant. Si analitzam, malgrat només sigui una mica, l'evolució d'alguns artistes que consideram revolucionaris, veim que n'hi havia molts -sens dubte els millors- que es recolzaven en allò més avançat que havien fet les avantguardes de començament de segle en contra del concepte d'art burgès i conservador. ¿Qui pot dir que resten exhaurides les potencialitats de l'expressionisme alemany, del futurisme soviètic o del surrealisme francès, per anomenar encara un parell dels moviments que commocionaren l'art de començaments de segle i de les rendes dels quals encara vivim els creadors actuals? No podríem entendre la música d'Eisler sense la 'revolució serial' de Schoenberg, Xostakòvitx sense Gustav Mahler, Kurt Weill i els músics que col·laboraren amb Brecht, sense el jazz; no podríem entendre Eluard o Aragon sense el surrealisme, Maiakovski sense el futurisme, Bertolt Brecht sense l'expressionisme. Tots els grans artistes que coneixem han anat bastint sempre un gran projecte insurreccional contra la mediocritat dominant, sigui burgesa o sigui estalinista”.

La nostra presa de consciència catalanista i marxista neix amb la consolidació de l'Obra Cultural Balear (OCB), una de les iniciatives culturals més importants de la postguerra, sorgida per la voluntat del lingüista i editor Francesc de B. Moll.

Alguns dels escriptors de la generació dels 70 som implicats de forma prou intensa en la consolidació de les primeres organitzacions antifeixistes de les Illes després de la derrota popular del 39. El compromís polític en la lluita contra la dictadura, l'estudi dels clàssics del socialisme, de l'anarquisme, del nacionalisme d'esquerra català, ens

porta sovint a qüestionar molts dels dogmes establerts pels escriptors de l'Escola Mallorquina. Els punts de ruptura, estètics i ideològics, amb els hereus de Miquel Costa i Llobera i Maria Antònia Salvà, que s'havien accentuat fins el màxim en l'obra i l'actitud vital d'escriptors com Jaume Vidal Alcover, Josep M. Llompart o Blai Bonet, per citar només uns noms, augmenta fins a límits insospitats en els anys setanta.

A mitjans dels seixanta, després de les primeres detencions per part de la Brigada Social del règim, som ben lluny de les concepcions dels seguidors de Maria Antònia Salvà, una part dels quals es d'un tarannà prou conservador i ben lluny de qualsevol implicació personal en organitzacions polítiques clandestines antifeixistes. La nostra presa de consciència catalanista i marxista neix amb la consolidació de l'Obra Cultural Balear (OCB), una de les iniciatives culturals més importants de la postguerra, sorgida per la voluntat del lingüista i editor Francesc de B. Moll. A partir de 1965-66 participam activament a les Aules de Poesia, Teatre i Novel·la que organitza el nostre bon amic i ànima de la dinamització cultural d'aleshores, Jaume Adrover. Sense por d'errar-nos es pot dir que les conferències fetes a la Casa Regional Catalana de Palma anaren bastint la nostra formació políti-

ca i cultural. Aquells anys intensos, viscuts amb extrema passió, foren l'equivalent dels cursos universitaris de les generacions següents. Sentir les intervencions de Manuel de Pedrolo, Josep M. Llompart, Ricard Salvat, Xavier Fàbregues, Gregori Mir, Joan Oliver (Pere Quart), José Luis Aranguren, Joan Triadú, Blai Bonet, Pere Calders, Josep M. Castellet, Joan Sales, Jordi Sarsanedes, Jaume Vidal Alcover, Maria Aurèlia Capmany, Francesc Candel, Joaquim Molas... condicionà per sempre les nostres concepcions literàries en un sentit nacional-popular. Les reunions clandestines que teníem eren combinades amb l'activitat cultural: partici-

la creació dels primers embrions d'organitzacions veïnals... Literatura, crítica literària, militància marxista, defensa de la cultura catalana, formen una unitat indissoluble, estretament lligada a tots els aspectes de la nostra vida personal.

De la represa cultural de la postguerra i de l'evolució de la cultura i la literatura catalana a Mallorca en podem trobar una bona introducció en els llibres de Pere Rosselló Bover *La cultura a Mallorca (1936-2003)* (Documenta Balear, Ciutat de Mallorca, 2004) i *Els moviments literaris a les Balears (1840-1990)* (Documenta Balear, Ciutat de Mallorca, 1997).

Quan ho mires amb una certa perspectiva històrica, no arribes a entendre com teníem temps abastament per a tantes activitats culturals i polítiques: escriure a la premsa, bastir les inicials provatures literàries, donar suport als amics que pertanyien o volien pertànyer a la Nova Cançó... qui no recorda els viatges amb el pintor i cantautor Gerard Mates a Barcelona, quan cantava poemes mallorquins a la Cova del Drac! Els recitals amb Guillem d'Efak; fer de taxista de Joan Manuel Serrat quan encara era desconegut, i venia a fer algun recital a Mallorca. I, quan el Govern Civil prohibia els recitals de la Nova Cançó, portar Jaume Armella i els amics venguts de Barcelona als pisos clandestins on cantaven per a grups reduïts de persones, sempre d'amagat de la policia política. Xerrar amb Joan Ramon Bonet al baret que tenia en el Passeig Marítim. Miquel Bauçà, silencios sempre, escoltava sense dir mai res, reconcentrat en no sabíem quins estranys pensaments. Són els anys inicials de Maria del Mar Bonet, Miquelina Lladó, Guillem d'Efak, Gerard Mates, Antoni Parera Fons, Jaume Sureda... Antoni Catany inicia les seves experiències fotogràfiques i ens mostra els primers i innovadors treballs. Repartir la propaganda per convidar la gent a anar als recitals de Raimon al Cine Born; donar suport a les activitats del Cine Club Universitari que havien muntat Antoni Figuera i Francesc Llinàs; discussions i projeccions de cinema revolucionari a casa de Vicenç Mates... També amb l'amic Vicenç Mates, que tenia un projectador portàtil, anar a pobles per a mostrar, d'amagat, documentals sobre la guerra del Vietnam; comentar els discs de cançons revolucionàries que ens arribaven de París, Espanya o Amèrica Llatina. Amb Pere Noguera i Bernat Homar, que tenien grups de teatre experimental, fer llargues xerrades damunt Peter Weiss, Bertolt Brecht, Ricard Salvat, Pirandello, Piscator, Meyerhold, Samuel Beckett, Arthur Adamov...

pació en el muntatge de les primeres llibreries progressistes de Palma: (parlam de l'Ull de Vidre, amb Frederic Suau i Adela Caselles); inici de les nostres col·laboracions literàries a la premsa de Ciutat, amb articles comentant les darreres novetats catalanes, espanyoles i de l'estranger als diaris *Última Hora* i *Diario de Mallorca* (i, una mica més tard, en la revista Cort). Són anys en els quals no podem deslligar la ideologia catalanista d'esquerres que tenim amb la pràctica de lluita contra el règim franquista. Ara ja no es tracta d'oposar-se a la repressió del règim des de la tertúlia d'una sala-menjador de casa benestant ciutadana, com havien fet alguns capparets de les nostres lletres; ara, recordem que som a començaments dels seixanta, la qüestió es implicar-se a fons en la lluita contra la dictadura franquista. Escriure i militar contra el feixisme són fets indistingibles. Per això escrivim les nostres primeres obres, els llibres de narrativa i teatre que guanyarien el Ciutat de Palma, el Ciutat de Manacor, el Carles Arniches de teatre en català, a Alacant, el Llorenç Riber, alhora que participam en el combat directe contra el feixisme de forma contundent, i no solament com a corresponsals de les emissores antifranquistes. Son els anys de les sortides nocturnes per a fer pintades, de les repartides de fulls volanders, dels seminaris de marxisme clandestins, de

Any 1665.

per Ricard Colom

MORT DE FELIPE IV. CONTINUA LA 2^a GUERRA ANGLO-HOLANDESA. GRAN PESTA A LONDRES. AVANÇOS DE L'ABSOLUTISME PERTOT EUROPA. UN ALTRE GRAN ANY PER A LA PINTURA HOLANDESA.

“Uns soldats i una criada amb jugadors de cartes”, de De Hooch.

4-1-1665: Edicte prohibint el cristianisme al Vietnam. Matança dels cristians de Faifo.

5-1-1665: Ferenc Weselényi, príncep palatí d'Hongria refusa la pau de Vasvár a la Dieta. Comença la conjura de magnants hongaresos que ell i el primat Lippai encapçalen. Cerquen aliances amb França i una revolta nobiliària.

Comença a publicar-se a França el “*Journal des sçavans*” (=savants).

12-1-1665: Mor a Castres, Occitània, Pèire de Fermat (*1601), matemàtic occità. Havia fundat, amb Pascal, la teoria de la probabilitat. Serà soterrat al panteó familiar de Tolosa de Llenguadoc. La seva equació $x^n + y^n = z^n$ es diu l'últim teorema de Fermat i es quedarà sense provar durant molts anys. La història de la seva resolució i la prova final per Andrew Wiles és explicada per Amir D. Aczel en l'últim teorema del seu llibre de 1996 de Fermat. El 1905 Paul Wolfskehl, un matemàtic alemany, llegirà una recompensa de 100.000 marcs a qui pogués trobar una prova per a “l'últim teorema de Fermat”. El 1993, Andrew John Wiles hi trobarà el camí.

15-1-1665: Butlla papal de la signatura del formulari antijansenista. Les religioses que refusen de signar-lo seran internades a Port-Royal-des-Champs.

1-1665: De Ruyter recupera l'illa de Gorée, prop de Dakar (Àfrica occidental) dels anglesos, que l'havien ocupada.

31-1-1665: Mor Johannes Clauberg, teòleg i filòsof alemany (*1622).

6-2-1665: Naix a Londres la filla de Charles II, la futura reina britànica (1702-1714) Anna I, germana de James II, Duc de York. Durant el seu regnat els *tories* decidiran abandonar la Corona catalano-aragonesa a les venjances franco-castellanes dels Borbons.

12-2-1665: Naix Rudolf Jakob Camerarius, botànic i metge alemany (†1721).

2-1665: Revoltes dels francesos de les illes del Vent contra la *Compagnie Française des Indes Occidentales*.

30-2-1665: Els menors francesos revoltats contra la “*Compagnie*” són condemnats.

4-3-1665: Comença, més oficialment, la 2ª Guerra Anglo-Holandesa (l'any anterior hi havia hagut ja xocs), 11 anys després de la fi de la 1^a. Bàsicament és a causa de la “*Staple Act*”, que obliga a utilitzar exclusivament vaixells anglesos per a tot el comerç. Això, unit a atacs en colònies, fa que les Províncies Unides declaren la guerra a Londres.

4-3-1665: Naix Philip Christoph von Königsmarck, soldat suec (†1694).

6-3-1665: La “*Royal Society*” comença a pulicar “*Philosophical Transactions of the Royal Society*”.

11-3-1665: Aprovació d'un nou codi de lleis per les ciutats angleses i neerlandeses per garantir la llibertat de cultes, sense cap obstacle.

16-3-1665: Bucarest permet als jueus d'establir-se a la ciutat a canvi del pagament anual d'un impost de 16 guinees.

17-3-1665: Naix a París Elisabeth Jacquet de la Guerre (†1729), música, compositora i clavecinista.

20-3-1665: Tel Bahadur s'esdevé cap religiós dels *sikhs*. S'oposa a les mesures religioses imposades per Aurangzeb. Més tard organitzarà una resistència i el mataran.

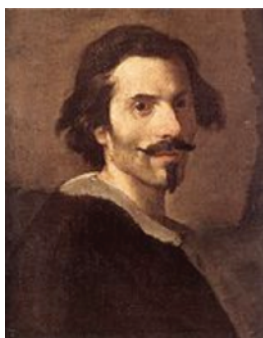
21-3-1665: Titus van Rijn declara amb orgull a un notari de Leiden: “Sí, el meu pare els talla [els gravats] molt hàbilment”.

23-3-1665: Arribada de l'intendent Jean Talon al Canadà, enviat per Colbert per organitzar-hi l'administració (justícia, policia i finances) i calcular-ne les riqueses econòmiques.

10-4-1665: Nicolas Arnoul és nomenat intendent de galeres. S'encarrega dels treballs d'ampliació de les drassanes de galeres a Marsella, Occitània.

12-4-1665: Margaret Porteous és la 1ª víctima oficial de l'epidèmia de pesta de Londres, probablement introduïda per presoners de guerra holandesos.

4-1665: L'artista napolità Gian Lorenzo Bernini (1598-1680) marxa vers París, per a treballar al Palau del Louvre.

“Autoretrat” de Bernini.

19-4-1665: Naix el bibliògraf francès Jacques Lelong (†1721).

29-4-1665: Naix James Butler, 2on Duc d'Ormonde, estadista i militar irlandès (†1745).

4 a 9-1665: Revolta antifiscal d'Audijos, a Châlosse.

12-5-1665: Naix el biòleg i farmacèutic alemany-holandès Albertus Seba (†1736), cèlebre pel seu gabinet de curiositats.

18-5-1665: Reglaments dels estatuts de la manufactura d'Aubusson. Colbert concedeix a tots els tallers de tapissos d'Aubusson el privilegi de ser anomenats “manufactures reials”.

Primavera a 10-1665: Bernini és rebut com un príncep a París. Colbert li encarrega un projecte per a la façana del museu del Louvre, però el seu projecte no hi és aprovat, el que marca el declivi de la influència italiana sobre l'arquitectura francesa. Prefereixen el projecte de Claude Perrault. Fins i tot l'estàtua equestre que fa del rei durant la seva estada acabarà «exiliada» a un cantó poc prestigiós del parc de Versalles.

24-5-1665: Mor Maria de Jesús de Ágreda y Arana (*1602), abadessa del convent de les Mares Concepcionistes d'Ágreda, Sòria, escriptora, visionària, coneguda amb els noms de *La Venerable*, *Sor María*, *la Monja Blava* o *Madre Ágreda*. Havia mantingut una abundosa correspondència (1643, 1665) amb el rei Felip IV, del qual fou consellera en afers d'Estat.

31-5-1665: El predicador cabalista Xabbetai Zevi es proclama Messies a Gaza. S'enfronta a l'oposició dels rabins, que el foragiten de Jerusalem.

2-6-1665: Bernini a París, convidat per Louis XIV.

3 ó 13-6-1665: James Stuart, Duc de York (futur James II d'Anglaterra), derrota la flota holandesa a fora de la costa de Lowestoft, Països Baixos. La flota anglesa és comandada pel General George Monck, 1er duc d'Albemarle. nfonen 16 vaixells holandesos i maten més de 2.000 homes, entre els quals l'almirall Jacob Opdam. Mor l'almirall neerlandès Egbert Bartholomeusz Kortenaar (*1604).

4-6-1665: Naix el militar franco-canadenc Zacharie Robutel de La Noue (†1733).

5-6-1665: Els teatres londinencs tanquen a causa de la pesta bubònica.

12-6-1665: Els anglesos instal·len un govern municipal a la colònia holandesa de Nieuw Amsterdam (actual New York).

D-6-1665: Els anglesos intenten envair la mateixa Holanda, però són prest foragitats i d'ací endavant aniran patint humiliants derrotes a diverses batalles contra l'almirall neerlandès Michiel de Ruyter. Les pregàries dels discriminats puritans britànics semblen ser escoltades a base de contínues catàstrofes.

15 (o 25)-6-1665: Extinció de la branca dels Habs-

burg del Tirol a la mort de l'arxiduc Sigismond-Francesc (*1630). Leopold I hereta i concedeix una gran autonomia administrativa a Innsbruck.

6 a 9-1665: Uns 1.200 soldats francesos arriben a Quebec sota la direcció del Tinent General Alexander de Prouville, senyor de Tracy, per lluitar contra els iroquesos.

6 a 11-1665: Moren a Londres unes 75.000 persones, gairebé ? part de la població, a causa de la **Gran Pesta**.

17-6-1665: Els portuguesos, comandats per Castanheda i aliats als anglesos, vencen clarament els castellans a Montes Claros, prop de la vila portuguesa fronterera de Vila Viçosa, al sud de la serra de l'Ossa (guerra de la Restauració entre Portugal i Castella), en una batalla de 7 hores. **Aquesta victòria els assegurarà la independència definitiva de Portugal**, que Madrid reconeixerà 3 anys més tard. És la darrera de les 4 grans victòries portugueses contra els espanyols (1659, 1663, 1664 i 1665).

La penetració de les tropes castellanes comandades per Luís de Benavides Carrillo, marquès de Caracena, és per l'Alentejo. Havia assetjat Vila Viçosa, vila estratègica i simbòlica, la qual resistí durament. Els portuguesos, comandats pel marquès de Marialva, António Luís de Meneses acut al setge. Els castellans, amb l'artilleria delmada, pateixen 4.000 morts i 6.000 presoners. De portuguesos sols n'hi moren uns 700.

19-6-1665: El regiment de Carignan-Salières -primeres tropes regulars franceses que arriben a Amèrica- de 1.300 homes arriba a Nova França (Quebec) amb la missió d'ajudar els colons en lluita per envair la terra dels iroquesos.

Titus van Rijn, fill de Rembrandt, demana i li concedeixen la *veniam aetatis* (majoria d'edat).

22-6-1665: Shivâjî Bhonsla signa el tractat de pau de Purandhar amb Aurangzeb, a l'Índia.

29-6-1665: “*Auto de fe*” de la Inquisició a Còrdova.

30-6-1665: El rei Charles II envia una 2ª carta pobla per a la Província de Carolina, que aclareix i engrandeix les fronteres dels tractats dels “*Lords Proprietors*”.

“*Sta. Justa i Sta. Rufina*”, de Murillo.

1665: **Regnes Habsburgs:** Naix a València Juan de Cabriada (†1714), metge reformista i innovador.

Nous enfrontaments entre bascs i castellans, a les mines d'Icazota, en Ameríndia.

Europa: A França hi ha almenys 46.047 oficials.

Aliança de Suècia amb Anglaterra (contra Holanda, competidora d'ambdues). Alhora, Holanda manté una aliança amb Dinamarca-Noruega, atacades anys arrere per la voraç Suècia.

Charles II d'Anglaterra sembla que ja s'ha con-

vertit en secret al catolicisme, tal com sospiten molts puritans.

Gran incendi de Newport, Shropshire, Anglaterra. Plaga a Derby.

Charles II concedeix el títol de cavaller al pirata Robert Holmes, de 42 anys, nat a Irlanda, i li dona el comandament del cuirassat “*Defiance*”.

El comte Peder “Schumacher” Griffenfeld (bis) (1635-1699) nomenat secretari de la cambra del rei de Dinamarca. Noruega té 440.000 habitants.

La Dieta polonesa frustra el pla francès, que tractava de nomenar el duc d'Enghien com a successor de Joan II Casimir Vasa.

Aixecament a Polònia, encapçalada per Jordi Hetman Lubomirski (†1666).

Agitació camperola contra els senyors de Somogy, Hongria.

El desertor belorús Simeó de Polotsk funda una escola al monestir Zaikonospaski, on joves estrangers s'inicien en el coneixement secular.

Establiment d'un servei públic de correus a Rússia per l'holandès Johann van Sveden.

Resta del Món: Sengué, successor de son pare Erdeni-Baatur-kongtaidji el 1653, s'esdevé Dzungaria Khan (†1671). El *khanat* oirat es consolida tant econòmicament com política.

Colònies i Comerç :

Apogeu de la indústria tèxtil de Leiden. La producció ateny els 10 milions de florins després de 30 anys de creixement.

La colonització de l'illa de la Reunió, s'inicia amb la Companyia francesa de les Índies Orientals amb l'enviament de 20 colons.

França envia un governador oficial a l'illa de Tortuga: començament de la colònia de St. Domingue, després Haití.

Lluís XIV crea la Companyia francesa de les Índies Orientals que s'instal·la inicialment a Madagascar.

Colbert adquireix l'illa de Guadalupe a Charles Houel du Petit Pré, exdirector de la Companyia de les Índies Occidentals, i l'illa de Martinica a Jacques Dyel DuParquet. Tots aquests territoris són confiats a la gestió de la Companyia francesa de les Índies Orientals, que farà fallida el 1674, i llavors aquests territoris són units al domini real.

Ceilan (actual Sri-Lanka) es converteix en important centre comercial de la VOC neerlandesa.

Ciència:

Mor Famiano Micheli, matemàtic italià (*1604).

Peter Chamberlen (1601-1683), metge de la cort de Carles II, inventa unes pinces de parteria

Biologia, Física i Química:

El físic anglès Robert Hooke s'esdevé conservador de la Royal Society. Estudia i compara l'estructura microscòpica de mostres orgàniques, nomena i descriu les cèl·lules de l'escorça del suro, per primera vegada en la història en “*Micrographia*”, on també pren nota dels “punts negres” a les bombolles de sabó, manifesta la seva teoria de la calor, la seva teoria ondulatòria de la llum i la natura de la combustió. Robert Hooke publica els resultats de les seves observacions sobre teixits vegetals com el suro, realitzades amb un microscopi de 50 augments construït per ell mateix. Aquest investigador és el primer que, en veure en aquests teixits unitats que es repeten de manera similar a les cel·les dels nius d'abella, les denominà com elements de repetició, “cèl·lules”. Tanmateix, Hooke només pogué

observar cèl·lules mortes, de manera que no pogué descriure les estructures del seu interior. El mateix any, és nomenat professor de Geometria a Gresham College. Manté correspondència amb Huygens, Boyle i Newton.

Publicació de la teoria ondulatòria de la llum físic i matemàtic italià Francesco Grimaldi, 2 anys després de la seva mort.

Francisco Grimaldi: “*Physicomathesis de Lumine*” (pòstum) explica difracció de la llum.

L'astrònom i físic neerlandès Christiaan Huygens també investiga les ones i els estableix el Principi de Huygens. A més, mentre es recupera d'una malaltia, s'adona que dos dels grans rellotges de pèndol dins la seva habitació bateguen a l'uníson, i sempre tornen a aquest patró sincronitzat. Després d'haver inventat el rellotge de pèndol només 8 anys abans, es dedica a investigar el fenomen. Les seves cartes, escrites en llatí a son pare, es consideren que contenen el primer exemple enregistrat d'oscil·ladors sincronitzats.

El matemàtic i físic anglès Isaac Newton estudia els principis de la mecànica. Reconeix que tota la matèria atrau tota altra cosa, malgrat que la força gravitacional entre les petites era massa petit com per a ser mesurat en el temps.

El químic irlandès i filòsof natural Robert Boyle rep el títol honorari de doctor en medicina a Oxford, i fa diverses observacions sobre la teoria de la calor i la combustió.

Astronomia:

L'astrònom italo-francès Giovanni Domenico Cassini determina el període i velocitat de rotació de Júpiter, Mart i Venus i, en intentar fer un mapa de Júpiter, descobreix la seva gegantina “Taca Vermella”.

La “Gran Taca Roja” vista des del Voyager1

Arquitectura: Francesco Borromini completa l'Església de Roma de *Sant'Andrea delle Fratte*, al Quirinale (començada el 1658), tal com va ser ideada per Giovanni Lorenzo Bernini.

Bernini acaba l'altar major de Sant Pere de Roma (començat el 1656) i afaïçona el *Bust de Lluís XIV*, en marbre, 80 cm., al Palau de Versalles.

Pavillon de Vendôme a Ais-en-Provença.

Pintura:

1665: “*Una Parella de matí*” (tela).

Rembrandt pinta “*La núvia jueva*”.

Adriaen van Ostade pinta “*El Metge al seu estudi*”.

“*El Molí de Wijk-bij-Duurstede*”, de Jacob Isaacksz van Ruisdael.

Pieter van Ruijven i sa muller Maria Knuijt deixen 500 florins a Vermeer en la seva última voluntat i testament. Aquest tipus de llegat és molt inusual i reflecteix una estreta relació entre Vermeer i Van Ruijven que anava més enllà de l'habitual entre un patró i el seu pintor. Sembla que en aquest ric-home de Delft

havia comprat una part considerable de la producció artística de Vermeer.

Ca.1665: Frans Hals: “*Retrat de Família de vuit persones*”

Gerrit Dou pinta “*La dona en el clavicordi*” i un “*Autoretrat*” en què es sembla a Rembrandt.

De Hooch: Ca.1660-1665: “*Interior amb una parella de joves*” (tela), al *Metropolitan Museum of Art*, Nova York.

Ca.1665: “*Joc de bitlles*” c.1665 (oli) i “*Uns soldats i una criada amb jugadors de cartes*” (Oli sobre tela).

Música: Biagio Marini, compositor italià, mor a Venècia. (*ca. 1587-1597).

Detall de “*Músics de carrer*”, de Jan Steen.

Literatura:

(ó 1663.) El poeta anglès John Milton enllesteix “*Paradise Lost / El Paradís Perdut*” (publicat el 1667).

John Milton popularitza el transport de vela xinès en un famós poema.

Assaig de Dryden de poesia dramàtica.

Noves publicacions:

John Bunyan publica “*The Resurrection*”.

Publicació de “*Character of Holland*”, d’Andrew Marvell.

Publicació de “*Micrographia*” de Robert Hooke. El llibre tindrà una gran influència entre els científics i gent culta. Fonamentalment és el primer llibre sobre les observacions a través d’un microscopi, i compara les ones de llum a l’aigua.

El poeta anglès Edward Herbert, *Lord Herbert de Cherbury* publica els seus “*Occasional Verses / Versos ocasionals*”.

“*Mémoires*” de François Bassompierre (posthumous)

Obres de teatre:

John Dryden: “*The Indian Emperor*”

Orrery: “*Mustapha*”

Molière: “*Don Giovanni*”

“*Bare & Ye Cubbe*”, la primera obra de teatre en anglès a les colònies americanes, és representada a Accomac City, Pungoteague, Virgínia.

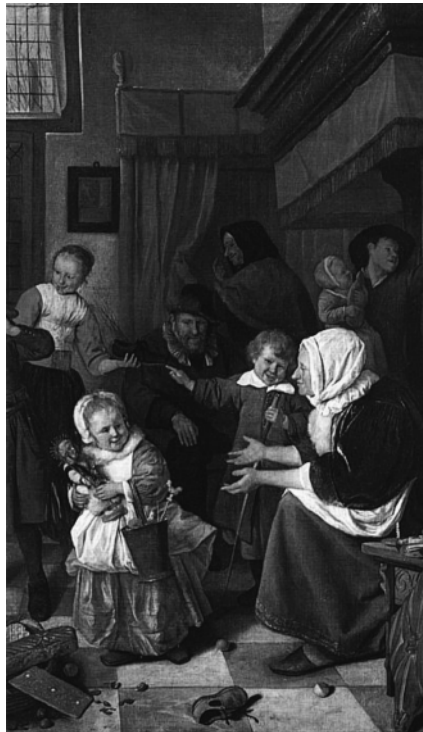
Religió:

Èxit de l’*Apologie pour les religieuses de Port-Royal*, d’Antoine Arnault i Pierre Nicole.

El bisbe de Munster declara la guerra a les Pro-

víncies Unides.

Un jove rabí turco-jueu amb el nom de Xabbetai Zevi (o Sjabtai Tswi) es proclama Messies amb el suport de tot Europa i Orient Mitjà. S’enfronta al soldà Muhammad IV de l’Imperi Otomà, i li exigeix *Eretz Israel* en nom del poble jueu, però el soldà sols li ofereix la possibilitat de triar entre la mort i la conversió, i ell tria l’Islam. Una secta de conversos, creient que això era part del pla messiànic prevaldrà fins a l’actualitat.

«*Festa de St. Nicolau*», de Jan Steen, *Rijksmuseum*, Amsterdam.

2-7-1665: Naix Samuel Penhallow (†1726), colon i historiador anglo-americà.

3-7-1665: 1er cas documentat de ciclopia (un sol ull) trobat en un cavall.

7-7-1665: El virrei de Catalunya, Vicente Gonzaga, comunica als abats de Santa Maria de Gueri i de Santa Maria d’Amer, superiors dels monjos claustrals de Sant Benet, que la comissió franco-espanyola havia decidit que “lo cos e los ossos del cos del gloriós Galderich, lo qual antes estava en lo convent de Sant Martí de Canigó, de l’ordre de Sant Benet, en lo comtat de Rosselló y Conflent, y vuy està en lo convent de les religioses de Santa Clara, de la dita ordre de Sant Benet, de la present ciutat de Barcelona, sia restituit al dit convent de Sant Martí de Canigó”. Efectuarien el lliurament en rebre la reclamació oficial i quedaven autoritzats a quedar-se’n una reliquia.

El rei anglès, amb la família i la Cort fugen de Londres, empestiferat, cap a Salisbury, el Parlament s’aplega a Oxford.

9-7-1665: El navili “*Le Taureau*” (El Toro) arriba, amb els 20 primers colons francesos de l’illa Bourbon.

11-7-1665: Mor el cortesà, diplomata i filòsof anglès Kenelm Digby (*1603).

7-1665: Les religioses que han signat el formulari antijansenista es queden a París.

18-7-1665: Mor el general polonès Stefan Czarnecki (*1599).

27-7-1665: Mor Francesco Cairo, pintor italià (*1607).

2-8-1665: Expedició francesa del duc de Beaufort contra els pirates berbers de Tunis i Alger. Els francesos bombardegen Alger. Holandesos amb noruecs derroten els anglesos a la batalla de Vågen.

5-8-1665: Étienne Regnault, agent de la Compagnie des Indes, primer governador francès de l’illa Bourbon.

8-1665: El pare Chevreuil arriba a Cambotja.

14-8-1665: Mor Carles II de Mantua (*1629), noble franco-italià.

21-8-1665: Naix Giacomo Filippo Maraldi, matemàtic i astrònom franco-italià (†1729).

24-8-1665: Batalla de Cherchell.

27-8-1665: Naix John Hervey (†1751), 1er comte de Bristol, polític britànic.

Principis-9-1665: Felipe IV emmalalteix, possiblement de disenteria. Ja fa temps que és un beat maniàtic, repenedit dels seus excessos. Pateix terriblement, i demana que facin jeure al seu costat la mòmia de St. Isidre.

12-9-1665: Daniel de Rémy de Courcelles, nomenat governador de Nova França. Joan Bolland (*1596), escriptor jesuïta del Flandes hispànic, mor.

15-9-1665 a 31-1-1666: Grans jorns d’Alvernha. Colbert utilitza el Parlament de París itinerant per fer-hi justícia.

Natan de Gaza, profeta del “*Messies*” Zevi Xabbetai envia cartes a diverses comunitats jueves per anunciar l’arribada de Zevi a Alemanya, Holanda, Itàlia i Polònia.

D. 9-1665: Zevi Xabbetai viatja de Gaza a través d’Alepi i rep el suport d’alguns savis del Talmud. Enlluer-na multituds a Izmir/Esmirna (desembre), Jerusalem, El Caire i Salònica.

Mitjans-9-1665: Punt àlgid de la Gran Pesta a Londres. 12.000 morts en una sola setmana de setembre. Tots els intents per aturar la pesta a Londres fracassen.

17-9-1665: Finalment **mor Felipe IV** (*1605) a Madrid, als 60 anys, tot deixant una monarquia en profunda recessió i fortament qüestionada per la noblesa, les ciutats i els regnes. Tal com ell mateix havia disposat al seu testament, serà soterrat a la Cripta Reial del Monestir d’El Escorial. Molt afecionat a les actrius, havia engendrat uns 50 fills, entre bords i lledesmes.

El seu testament diu: “[...] nombro por gobernadora de todos mis Reynos estados y señoríos, y tutora del príncipe mi hijo, y de otro qualquier hijo o hija que me hubiere de suceder a la Reyna doña Mariana de Austria mi muy chara, y amada muger con todas las facultades, y poder, que conforme a las leyes fueros, y privilegios, estilos y costumbres de cada uno de los dichos mis regnos, estados y señoríos...”.

Carlos II de Castella s’esdevé rei de les Espanyes i dos Sicílies i la resta de reialmes dependents de Madrid (fins al 1700). És únic supervivent lledesme i té 4 anys. És fill de Felipe IV i de sa 2ª muller i cosina carnal, l’arxiduquessa Maria-Anna d’Austria. Havia tingut 4 germans més, 3 morts d’infants i una germana, Margarita Teresa casada amb Leopold I d’Austria (cosi carnal) i del qual tindria 4 fills morts durant la infantesa. Els decadents Habsburg, una Dinastia especialment integrista i genocida, sempre vorejant l’incest.

La reina-mare Maria-Anna d’Àustria governa com a regent amb la col·laboració del seu confessor, el jesuïta austríac Johann Eberhard Nithard.

22-9-1665: Molière estrena a París “*L’amour Medecin*”.

25-9-1665: Mor Maria-Anna d’Àustria (*1610), Electora de Baviera.

Tardor-1665: Quan Felipe IV mor, el seu nebot, Louis XIV de França envaeix els Països Baixos hispànics, l’actual Bèlgica, i el Franc-Comtat, l’actual Borgonya, tot fent esment de l’herència de sa muller. Aquest conflicte s’allargarà fins a la Guerra de Successió.

La reina-regent Habsburg és assistida per una Junta de Regència formada per 6 membres: el President del Consell de Castella (senyor García Haro Sotomayor i

Guzmán, comte de Castriello), el Vicecanceller del Consell d'Aragó (Cristòfol Crespí de Valldaura), un representant del Consell d'Estat (senyor Gaspar de Bracamonte y Guzmán, comte de Peñaranda), un Gran d'Espanya (senyor Guillem Ramon de Montcada, marquès d'Aitona), l'Inquisidor General (cardenal Pasqual d'Aragó) i l'arquebisbe de Toledo (cardenal Baltasar Moscoso y Sandoval) com a màxima autoritat religiosa a la Monarquia.

Quan el testament de Felip IV és obert, un dels membres de la Junta ja és mort: quedava així vacant el lloc de l'Arquebisbat de Toledo. El seu titular, el cardenal Baltasar Moscoso i Sandoval, havia mort només unes hores abans que Felip IV. La reina ha de cercar solucions i amb la intenció de deixar vacant el lloc de Inquisidor General, obliga el senyor Pasqual d'Aragó a ocupar l'arquebisbat de Toledo. D'aquesta manera el lloc d'inquisidor queda lliure per a ser copat poc després pel màxim confident de la reina: el seu confessor el pare Joan Everard Nithard.

5-10-1665: Fundació de la Universitat de Kiel (nord d'Alemanya).

10-1665: Els holandesos bloquegen l'entrada del Tàmesis.

Creació de la manufactura dels vidres ("Compagnie de Saint-Gobain"), fundada per reial decret per fabricar els miralls de Louis XIV de França. S'esdevindrà en el principal centre de producció de vidre de tot Europa. Creació de la manufactura Van Robais (draps fins) a Abbeville.

Gian Lorenzo Bernini se'n torna a Roma després del seu relatiu fracàs a París.

29-10-1665: Batalla de Mbwila o Ambuila: Forces portugueses derroten i maten per decapitació el rei *manicongo* António I del Kongo (actual Angola). Aquest rei havia denegat els drets de prospecció minera que els portuguesos havien acordat amb son pare, el rei congolès Garcia II.

Els portuguesos retrans un homenatge pòstum al *manicongo* vençut duent la seva testa a Luanda i fent-hi bastir un mausoleu, però deixen dividit el reialme del Congo.

29-10 ó 8-11-1665: Naix Edmund Halley (*1742), científic polivalent anglès.

31-10-1665: Aprovació de la «Five Miles Act», per la qual prohibeixen tots els pastors dissidents (*Dissenters*) d'instal·lar-se a menys de 5 milles de llur antiga parròquia.

7-11-1665: Primera edició de la "London Gazette", el periòdic supervivent actualment de més antiga trajectòria.

14-11-1665: Llei reial a Dinamarca (*Kongeloven*): Frederic III hi estableix la monarquia hereditària i absoluta. La noblesa perd els seus privilegis fiscals i tothom (excepte els pagesos) s'esdevenen iguals davant la llei. Mantinguda en secret fins al 1670 amb l'anomenament com a rei de Cristià V de Dinamarca, aquesta constitució restarà en vigor fins al 1849.

11-1665: Isaac Newton, des de la Universitat de Cambridge, se n'ha tornat a casa per evitar la pesta, i allí desenvolupa el càlcul, l'aplicació de fluxions per trobar la tangent i el radi de corbatura en qualsevol punt d'una corba.

19-11-1665: Mor a Roma Nicolas Poussin (*1594), pintor clàssic francès conegut com a fundador del clasicisme francès, havia passat la major part de la seva carrera a Roma, on havia arribat amb 30 anys, el 1624. El seu treball de temàtica greco-romana inclou "El rapte de les Sabines" (ca. 1633-34).

10-12-1665: Mor a Cremona Tarquinio Merula (*ca. 1594 o 1595), compositor italià.

12-12-1665: J. B. Colbert és nomenat "controleur" (supervisor) general de les finances franceses (fins al

1683), càrrec que substitueix la cancelleria (justícia) sobre qüestions financeres.

12-1665: Projecte de Llei per a l'explicació de la Llei de Colonització d'Irlanda. Obliga els colons protestants de Cromwell a lliurar 1/3 part de les concessions, tot proveint una reserva de terres amb la qual els catòlics van ser recompensats parcialment per les pèrdues patides en l'anterior etapa. Aquesta mesura no satisfà ningú a Irlanda.

17-12-1665: Reial decret sobre l'aplicació de la inscripció marítima a la costa atlàntica (cens general de la gent de la mar). Permet el reclutament forçós.

25-12-1665: Naix l'escriptora de cançons escocesa Grizel Baillie (†1746).

1586-1665: Entre 25.000 i 30.000 esclaus són importats a la regió de Buenos Aires. D'aquests, al voltant de 6.000, o 20% (si calculem amb el nombre màxim de 30.000 esclaus), entren a Buenos Aires de forma legal. 7.000, o prop de 23%, hi arriben sense autorització, però, finalment són legalitzats. Així, tenim un total de 13.000 captius que, d'una manera o d'una altra, es troben legalitzats. Encara adoptant la quantitat de 30.000 esclaus introduïts a Buenos Aires, 17.000, que correspon a prop de 57%, entren i romanen de forma il·legal, un nombre força alt. Aquest gran nombre de negres africans introduïts com a esclaus a Buenos Aires i de forma il·legal mostra l'amplitud del comerç il·lícit realitzat al Riu de la Plata. La majoria dels esclaus que arriben a Buenos Aires són enviats en direcció nord, on són comercialitzats als centres urbans de la regió.

D. 1665: **Les Corts castellanques ja no seran mai més convocades com a tals.**

Ca. 1665-1666: [Johannes] Jan Vermeer (†1675), taverner i pintor neerlandès (i alcavot, astrònom) pinta "La noia de l'arracada amb una perla".

"La noia de l'arracada amb una perla", de Veermer.

1665-1666: "Annus Mirabilis", el savi anglès Isaac Newton posa les bases de les seves majors descobertes matemàtiques, òptiques i de mecànica celest. Experimenta i descobreix el principi de gravitació, i inventa el càlcul diferencial o infinitesimal.

Gran Pesta bubònica a Londres, més de 68.000 morts, malgrat que els 2/3 dels londinencs abandonen la ciutat.

Murillo pinta: "Sta. Justa i Sta. Rufina", al Museu de Belles Arts de Sevilla.

1665-1667: 2ª Guerra Anglo-Holandesa.

1665-1668: President de la Generalitat n° 104, En Josep de Magarola i de Grau.

Ca. 1665-1668: «Festa de St. Nicolau», de Jan Steen, al Rijksmuseum, Amsterdam.

1665 (o ca. 1670): Naix el compositor alemany Johann Caspar Ferdinand Fischer (†1746), a Bohèmia.

1665-1670: Revolta nobiliària hongaresa contra el tractat de pau de Viena amb els otomans.

B. E. Murillo executa una sèrie de pintures encarregades pels caputxins, entre els quals el "Miracle de la Porciúncula" i "Descans en la fugida a Egipte".

"Descans en la fugida a Egipte", de Murillo.

1665-1677: Els ministres de la Carlos II, el jesuïta alemany Johann Eberhard Nithard (1665-1673) i l'aventurer Fernando Valenzuela (1673-1677) seran successivament expulsats del poder per Don Joan d'Àustria.

1665-1685: Bones collites a França.

1665-1696: La intromissió portuguesa afavoreix una guerra civil al regne del Congo entre les dues branques de la dinastia manicongo, els Mpanzu i les Nlaza.

1665-1690: Preus dels cereals relativament baixos a França.

1665-ca.1695: **Maria-Anna d'Àustria controla el rei Carlos II** i per tant, les Espanyes en realitat tenen una reina oficialment no reconeguda com a màxima autoritat. La regent entra en conflicte amb l'ambició del popular Don Juan d'Àustria, fill bord de Felipe IV.

1665-1700: Regnat de l'"Hechizado": Sembla que els successius matrimonis consaguïnis dels Habsburgs produeixen un fruit degenerat, Carlos és raquític, malaltís, impotent o eixorc, d'escassa intel·ligència, probablement oligofrènic, potser pateix la síndrome de Klinefelter. L'anomenen "El Fetillat" perquè consideren que el seu lamentable estat és degut a arts diabòliques. Cecs als propis crims, els dirigents castellans acaben creient que les bruixes tenen poder per a desafiar (llur concepte imperial de) Déu. Regnat col·lapsat i passiu per la ruïna general de la Dinastia integrista.

L'últim rei de la casa d'Àustria, però, connecta totalment amb els interessos de les classes dirigents del Principat. La seva política, que podríem anomenar "neoforalista", li fa guanyar-se múltiples adhesions entre els catalans, entusiastes per aquesta poc usual "tolerància", que no és sinó incapacitat i por als atacs francesos. Ço col·laborarà a fer que els catalans sien austracistes a la següent Guerra de Successió.

Cap de turc, boc expiatori i Psalm de Combat (1)

El prejudici i l'odi a les minories i al dèbil sempre ha estat promogut des del Poder, es tracta d'una constant en tota època i societat humana: <http://www.uccm.es/info/eurotheo/arkauth/7.htm>

“Los burgueses y los industriales alemanes prestan atención a su inflamada oratoria: para ellos Hitler promete, Hitler logrará desviar la aversión del proletariado alemán por las clases que lo han llevado a la derrota y al desastre económico” [Primo Levi, superviviente del Holocausto]

(Els catalans són) “*los judíos de España*” (Pío Baroja).

“Poseu una etiqueta en un ésser humà i la gent no es preocuparà com són ni què hi passa realment” (No en consta l'autor).

“*El problema catalán no se resuelve, pues, por la libertad, sino con la restricción; no con paliativos y pactos, sino por el hierro y por el fuego*” (“La Correspondencia Militar”, Madrid, 13 de desembre de 1907).

“*La única solución al problema catalán es la guerra*” (Ramiro de Maeztu, “intel·lectual” feixista espanyol).

“El anticatalanismo belicoso alcanza en Castilla a todas las clases de la población. El núcleo de la catalanofobia no se encuentra solamente en la aristocracia castellana y en los generales, en el medio servil de los profesores y abogados” (A. Sieberer, autor austríac, «España frente a Cataluña», pàg. 145, 1944).

“Antes que el Estatuto la guerra civil” (Titular de “*El Imparcial*” 1932, ...i encara gràcies que era...imparcial).

“*Castilla llega hasta donde llega mi caballo*” (Isabel la Catòlica, 1451–1504, reina genocida, antisemita i esclavista que el neofeixisme hispanopapista pretén canonitzar).

“Castilla siente de cerca el placer anticipado de su próxima revancha. Vemos en peligro cierto nuestro pueblo, nuestra alma, nuestro país. Ya es imposible prolongar el letargo. Castilla se levantará y con ella toda España; porque España quiere vivir sabrá demostrar en momentos definitivos que toda ella es Castellana” (Onésimo Redondo, dirigente feixista espanyol, 1934).

“L'odi apassionat pot donar significat i fita a una vida buida” (Eric Hoffer).

“La capacitat de la gran massa és sumament limitada i també la seva facultat de comprensió, i enorme la seva manca de memòria. Per tant, tota propaganda eficaç ha de concretar-se en molt pocs punts i saber-los explotar com a apotegmes fins que el darrer fill del poble pugui formar-se una idea del que volem...” (Mein Kampf, Adolf Hitler, dictador terrorista, però genial propagandista, 1889-1945).

“Lo más importante de todo es que

Cataluña haya sido conquistada por la fuerza de las armas. Con este simple hecho, quizá para siempre haya desaparecido el problema del separatismo catalán. (...) Este separatismo catalán no es ahora la primera vez que se ha planteado de manera violenta. (...) Y nunca la respuesta a estos levantamientos de Cataluña fue tan contundente como ahora lo ha sido” (Diari nazi, «Rostocker Anzeiger», 1939).

“Para hacerse Ultrasur hay que ser salvaje. Sí, bestia a secas. Ser lo más roto que haya en el mundo. Si reúnes estas condiciones, pues, te vienes al Estadio Bernabeu y te haremos una prueba (...) Nosotros tenemos nuestra prueba reina, la prueba preferida y la que da la mayor puntuación. Te explicaremos en qué consiste: hay que matar a un catalán o algo así” (“*Interviú*”, número 395, diciembre de 1983).

“No hi ha problema jueu, sinó de la natura humana. Un govern ha d'unir les passions dels governats i, com que les passions humanes més fortes són més d'odis que no pas d'amor, el Govern ha de seguir la malícia dels governats i donar-los la raó. Val més que odiïn i matin el jueu que no pas que es revoltin contra l'autoritat” (D'una pel·lícula sobre els pogroms jueus a Rússia).

“No hi havia prou jueus a Espanya com perquè llur persecució interessàs la Falange en la mesura que sí l'interessava la persecució dels catalans, dels bascs i d'unes altres minories regionals”. “L'antisemitisme ocasional del règim de Franco...no constituï mai una base doctrinal, com sí, en canvi, ho foren l'anticatalanisme, l'antibasquisme i l'antigalleguisme” (Herbert R. Southworth, en parlar de l'antisemitisme del feixisme espanyol d'avantguerra).

“*Transformaremos Madrid en un vergel, Bilbao en una gran fábrica y Barcelona en un inmenso solar*” (General Queipo de Llano. Emissió radiofònica, 1936).

“*Catalán, judío y renegado, pagarás los daños que has causado. Arriba escuadras, a vencer, Que en España empieza a amanecer.*” (Versió del Cara al Sol cantada durant la Batalla de l'Ebre, 1938).

“I ara, preguem per Catalunya” (Joan Fuster, Sueca, 1922-1992, assagista pancatalà).

“A qui no parla, Déu no l'ou” (Refrany català).

“Per a pregar Déu amb devoció no cal creure-hi segons els dogmes de cap religió” (William Somerset Maugham, 1874-1965, escriptor i espia anglès nat a França).

“Qui prega pels qui li causen mal fa caure per terra els dimonis; però qui es posa a lluitar contra aquells, serà ferit per aquests” (Cap. 45, “*200 Capítols a tomb de la llei espiritual*”, de Marc l'Asceta, s. V).

PREGUEM TOTS:

Escolta el meu prec, Déu meu

- 1 Per al mestre de cor, amb instruments de corda. Cant de David.
- 2 Escolta el meu prec, Déu meu; quan et suplico, no t'amaguis!
- 3 Escolta atentament i respon-me! Vaig perdut, portant arreu el meu dolor,
- 4 empès pels crits dels enemics i la fúria dels malvats. Aboquen damunt meu malediccions, M'odien amb tota la ràbia.
- 5 Dintre meu sento el cor adolorit, S'apodera de mi un pànic de mort,
- 6 m'agafa por i tremolo, M'envaeix l'esgarripança.
- 7 I dic: «Oh si tingués les ales del colom! D'una volada aniria a aixoplugar-me.
- 8 Fugiria errant, ben lluny, i m'estaria al desert. Pausa
- 9 De pressa buscaria un recer contra ventades i huracans.»
- 10 Enreda les seves llengües, Senyor, posa-hi desavinença! Perquè veig a la ciutat violències i discòrdies,
- 11 que rondan la muralla de nit i de dia. Dintre d'ella hi ha tirania i males arts,
- 12 és plena d'intrigues; en els seus mercats abunden l'engany i l'avarícia.
- 13 No és un enemic el qui m'insulta: això ho podria suportar. No em persegueix un que m'odia: D'aquest, podria amagar-me'n.
- 14 Però ets tu, el meu company, el meu amic i confident.
- 15 Una dolça intimitat ens unia, ens trobàvem plegats a la casa de Déu.
- 16 Que els arribi la mort de sorpresa, que baixin vius al país dels morts! Hi ha tanta maldat dintre d'ells!
- 17 Però jo invoco Déu, i ell, el Senyor, em salvarà.
- 18 Al vespre, al matí, al migdia, li confio el meu dolor. Ell ha escoltat el meu clam.
- 19 Ha guardat en pau la meua vida enfront dels qui em combatien, perquè molts lluitaven contra mi.
- 20 Que Déu m'escolti i els humiliï, ell que regna des de sempre! Pausa Són homes que no volen esmenar-se ni tenen temor de Déu.
- 21 Trenquen els tractes de pau, violen els pactes.
- 22 El seu parlar és melós, però el seu cor és agressiu; les seves paraules llisquen com l'oli, però són punyals desembeinats.
- 23 Deixa en mans del Senyor el teu destí: ell et mantindrà. No permetrà mai de la vida que el just sucumbeixi.
- 24 Tu, Déu meu, els faràs baixar a la fossa de la mort. Els homes traïdors i sanguinaris no arribaran a la meitat de la vida. Però jo confio en tu.

Més, mireu, pel canvi de xip: <http://wave.prohosting.com/Fortesa/>

L'Agència Catalana de Notícies compartirà continguts amb IB3

Signen un conveni de col·laboració que consolida el desplegament de l'ACN a les Illes Balears · IB3 aprofitarà els continguts d'ACN, especialment els que generi mitjançant les seves delegacions fora del país

L'Agència Catalana de Notícies (ACN) i l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears (IB3) compartiran informació audiovisual, segons un conveni signat entre tots dos. Així l'ACN completa el desplegament i l'oferta de continguts a les Illes Balears, d'ençà que, com al País Valencià, hi va obrir una delegació ara fa uns mesos. Continua així també el desplegament de l'Agència que té per voluntat cobrir tots els territoris de parla catalana. L'acord el van signar el director de l'ACN, Saül Gordillo, i el director general d'IB3, Antoni Martorell; segons el primer, el conveni és “una fita important perquè ens permet tenir accés a continguts audiovisuals de les Illes Balears a través d'un acord amb la seva televisió pública”. Per la seva banda Martorell ha recordat que aquest acord “s'hauria hagut de produir des d'un inici, quan va néixer la televisió pública balear”, i es va mostrar satisfet de les sinèrgies amb l'ACN perquè “facilita que circuli abans i millor la informació dins l'espai català de comunicació”, fet que per si sol “justifica l'existència de l'ACN i d'IB3”.

Apart de l'obertura de delegacions a les Illes Balears i al País Valencià, la signatura d'aquest conveni coincideix també amb l'expansió internacional de l'ACN, que recentment ha obert diverses delegacions fora dels Països Catalans, concretament a Nova York, París, Londres i Berlín, i ha reforçat la seva delegació de Brussel·les. Per això segons Saül Gordillo el conveni signat ara suposa “una oportunitat per a IB3 en la mesura que moltes de les informacions tenen a veure amb la llengua i amb la cultura catalanes i amb les institucions balears”.

JOAN LLADONET

El català no ha de ser llengua preferent, ha de ser de categoria regional ínfima

Si hagués prosperat la ponència de la presidenta del Tribunal Constitucional, la cinquena, que era la més positiva possible, eliminava de l'article 6 de l'Estatut que el català pogués ser llengua preferent de l'Administració. Si això ocorre, es deixa el castellà com a llengua preferent, perquè ho mana la Constitució. Així que, res de res de posar les coses al seu lloc per ajudar a la normalització lingüística com va aprovar el poble català; els savis espanyols ho volien i ho volen escombrar. L'experiència dels aproximadament trenta anys de normalització lingüística han deixat ben clar, que per protegir la llengua minoritzada davant la llengua dominant s'han de fer discriminacions positives com la de declarar-la preferent, que no vol dir obligatòria, només seria obligatòria per als funcionaris, com ho és l'espanyol per als funcionaris espanyols. Per tant, li han negat el pa i la sal, i de la mà del PSC i de CiU,

la població catalana hauria de continuar submissa i sotmesa acceptant tot el que volen els invasors.

La ponència també establí que el deure del coneixement de la llengua catalana no pot esser entès com a obligació jurídicament exigible amb caràcter generalitzat. Per tant, allò d'igualar l'obligació de conèixer el castellà per la Constitució a l'Estat espanyol, no pot tenir una obligació del poble català de conèixer la seva llengua dins el seu propi territori, amb la qual cosa declaren que la llengua catalana és inferior, jurídicament parlant, a la castellana i que les persones que tenen aquesta llengua com a pròpia són persones que pertanyen a una categoria que no arriba ni a regional, pertanyen a una categoria ínfima, i, per tant, si volen esser de primera divisió han d'anar pel món en llengua castellana. Això és declarar la defunció de la llengua pròpia i històrica de Catalunya.

Eliminaven el deure de disponibilitat lingüística de les entitats, empreses i establiments oberts al públic, argumentant que no es pot permetre la imposició d'obligacions individuals d'ús de qualsevol de les llengües oficials. És tot allò de la imposició del català que ha escampat el PP per tots els punts cardinals de la península i illes adjacents. Com que saben que a tots aquests llocs oberts al públic es demana en el currículum, el coneixement del castellà, sense obligar-lo, ara impedeixen que es conegui el català, fet que era necessari per la pèrdua d'ús existent; d'aquí que els petits conflictes lingüístics existents augmentaran si queda alguna persona que s'entossudeix a seguir parlant en la llengua pròpia del territori. El TC volia i vol proporcionar armes als que no volen sentir parlar en català per impedir la seva normalització.

Quant als drets lingüístics en l'àmbit de l'ensenyament, defensen que qualsevol infant

tengui dret a rebre l'ensenyament en castellà com a llengua vehicular i d'aprenentatge en els mateixos termes que el català. Per tant, es carreguen la immersió lingüística i el sistema educatiu de conjunció que es fa amb la intenció que tots els alumnes assisteixin a un mateix tipus d'escola per a la seva bona integració i defensen el mètode de separació per llengua, que tants problemes ha ocasionat a Euskadi. Si això és una ponència defensada per una persona progressista propera al PSOE, hem de manifestar que és el pensament pur i dur del PP. És atacar la llengua a l'únic lloc on s'havia aconseguit que s'aprengués, encara que no s'havia arribat a assolir que els alumnes la usassin. El fet que es faci immersió en castellà és assegurar que no s'apregui el català i no se'ls pot enviar a fer una estada d'uns quants mesos a Catalunya, com es fa amb l'anglès, que se'ls envia a Anglaterra, perquè hi viuen i no l'aprenen.

Això i moltíssims altres aspectes importants com els relacionats amb la Justícia o amb les vegueries, que no les volen i amb tantes altres coses, que fan que realment sigui ben correcte l'article publicat a aquest diari que deia que l'Estatut era mort i que només quedava la via cap a la independència, i això ho han d'aprendre els votants del PSC i els de CiU, que han d'aconseguir que els seus caps rompin l'obediència i la submissió a Espanya i retornin la categoria de primera divisió a la llengua de Catalunya. La pròxima ponència del TC l'ha de preparar una persona propera de pensament al PP, segur que no quedarà res de l'Estatut aprovat i si no es va alerta, retallaran l'Estatut de 1979. No es pot seguir més temps agenollats davant els explotadors. Si no es desperta ara, ens esperen molts anys més de dependència.

MIQUEL FERRÀ
I MARTORELL

Traïdors, mitges tintes i falsos profetes

Un dels problemes històrics més greus, aquí, a Catalunya i a la resta de territoris de parla catalana ha estat i és, el no saber ser el que és, el deixar-se comprar per quatre cèntims, el de renejar del que és nostre tot d'una que l'ona que es ve al damunt és un poc alta. Els traïdors, els mitges tintes i els falsos profetes ens han fet molt de mal. I en fan cada dia. Són el de sí però no. Els de ja veurem que passa. Els de si em convé o no em convé.

La guerra civil espanyola a més de drama que marcà dues generacions de persones en

aquest país, és una mar de confusions, un pou de sorpreses, la història de mai no acabar, el laboratori de les més tristes i desbaratades conductes humanes, el joc de les contradiccions i allà on xocaren, bestialment, els interessos materials contra les utopies més exaltades. Deim tot això, en referència per exemple, a Cambó. Francesc Cambó. Deia un crític: "Aquest home milionari fou un dels fundadors de la Lliga Regionalista i de

Solidaritat Catalana. Va voler conjuminar el nacionalisme català amb l'intervencionisme en la política espanyola i donà suport a la dictadura de Primo de Rivera. En temps de la República, Cambó creà la Lliga Catalana. Es va permetre d'ajudar, amb les seves finances, els revoltats del 36. Morí a l'Argentina."

Com es menja això? Que en devia pensar la Generalitat Catalana de Companys d'aquest conegudíssim i emblemàtic personatge? Ignaci Buqueras, un dels seus biògrafs ens explica que Cambó "va prendre posició de seguida, doncs la situació era límit i no permetia matisos: Suport ple a l'Alçament nacional. Els qui tenen doblers, que el donin, i els que estiguin en edat militar, que lluitin, això és el que repetia a amics polítics i personals que li demanaven consell..." Diu un altre historiador, Maximiliano García Venero, que "a l'Espanya que seguia el general Franco, els homes de la Lliga Catalana, i principalment els amics íntims de Cambó, aparegueren per a sumar-se a l'esforç col·lectiu. Don Joan de Ventosa i Calvell fou un dels primers en adherir-se al Moviment, i un dels seus

fills morí en les rengleres del general Franco. Diputats i exdiputats, ex-senadors, ex-ministres, regidors i ex-regidors, tots els homes importants de la Lliga Catalana que aconseguiren arribar a la zona nacional participaren, de vegades en llocs modestos i en altres de relleu, en l'obra comuna acabada per Franco i instituída per la unificació decretada el mes d'abril de 1937.

En el Rosselló i a Marsella, com a Toulouse, agents que depenien exclusivament de Cambó, negociaven la sortida, mitjançant rescat metàl·lic d'amics i correligionaris. D'aquests, uns anaven a l'Espanya nacional, i altres restaven a França, ocupats en diferents tasques de col·laboració. Era una d'aquestes tasques la propaganda de la legitimitat de l'Alça-

ment i de la seva necessitat ineludible. En aquest quefer s'hi aplicaren plomes tan addictes a Cambó com les de Joan Estelrich i Octavi Saltor. L'espontània i subtil articulació de la propaganda -segueix explicant Ignaci Buqueras- resultà de primera utilitat per a les finalitats de l'Alçament i per a les resolucions que adoptaren els governs anglès i francès sobre la no intervenció, que afavoria la causa nacional. Conta un dels seus amics que, en alguns moments, hi havia més de cent persones a Itàlia, Suïssa i França que vivien dels subsidis que els donava Cambó..."

Aquell 20 de Juliol Cambó es trobava de vacances estuenques a bord del seu iot "Catalònia", en aigües de l'Adriàtic i allà tingué notícia de la sublevació militar.

L'Imperiet contraataca

Fundadors del PP diuen voler acabar amb les autonomies.

<http://www.directe.cat/noticia/25033/diversos-fundadors-del-pp-aposten-per-acabar-amb-les-autonomies>

Amb esperança...

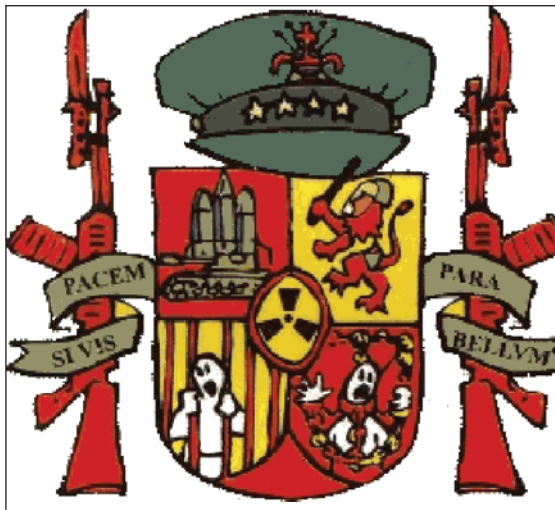
'Ius cogens'

16.04.2010

<http://www.vilaweb.cat/editorial/3715867/ius-cogens.html>

Diuen que els magistrats del constitucional van encaparrats cercant la manera d'acceptar que Catalunya s'identifiqui a si mateixa com una nació però deixant clar que la sobirania és espanyola i que la integritat territorial és sagrada. Em sembla que aquests magistrats no estan al corrent de com va el debat al món...

Ho dic perquè la justícia mundial ha anat fent passos de gegant en aquesta qüestió, uns passos que trepitgen les pretensions espanyoles i fan avançar les nostres. És normal perquè cada vegada hi ha més estats al món i els tribunals internacionals saben que aquesta tendència és indeturable i que els estats neixen sempre d'una seces-

nacional els relativitza.

Exemple primer: el Tribunal de la Haia, quan va examinar el cas de la independència de Timor Leste, va deixar clar, sense la menor ombra de dubte, que, contra allò que alguns pretenen, el dret d'autodeterminació no s'aplica únicament als pobles colonials, ans és un 'ius cogens', un dret imperatiu que tenen tots els pobles del món. Alerta: l'expressió llatina tipifica, ni més ni menys, un dret fonamental, reconegut per la norma jurídica internacional, que no admet cap mena de derogació.

L'autodeterminació doncs, en l'ordre jurídic mundial actual, és un dret intocable i s'aplica a qualsevol comunitat nacional, no solament als països del tercer món. Primera peça.

Exemple segon: en l'actual debat al tribunal de la Haia

sobre la independència de Kosovë també es discuteix fins on arriben els principis de la 'integritat territorial' i de la 'sobirania'. La sentència s'ha de dictar aviat, però tot indica que el tribunal decidirà que el respecte de la integritat territorial únicament s'aplica en cas d'invasió del territori per un altre estat, però que mai no pot ser un argument contra l'autodeterminació d'un poble. Segona peça. I peça clau.

Què vull dir? Que els magistrats del constitucional espanyol ja poden lluir-se tan com vulguin cercant fórmules estranyes perquè les normes jurídiques internacionals cada vegada deixen més clar que, si una comunitat humana vol segregar-se democràticament, res no pot impedir-ho.

PD. I un detall que no podem perdre de vista. Els països que han defensat, al Tribunal Internacional de Justícia, que l'autodeterminació no pot ser retallada pel concepte d'integritat territorial del país del qual un altre vol segregar-se són, per dir-ne uns quants, Alemanya, Àustria, Dinamarca, Finlàndia, França, Noruega, els Països Baixos, el Regne Unit i... els Estats Units. Poca broma.

Maria Lapiedra, actriu de cine porno: 'Sempre he cregut en Catalunya, en la seva independència i en la llengua catalana'

Assegura que als seus companys de feina 'no els agrada massa' que doni suport a les consultes

Continua l'allau de catalans de tots els àmbits que donen suport a les consultes. Des de Madrid, on treballa habitualment, ens arriba el testimoni de l'actriu de cine eròtic Maria Lapiedra, que votarà la consulta sobre la independència a Mollerussa, la ciutat on ha viscut sempre. L'actriu assegura, en una entrevista a AraPonent, que sempre ha cregut en Catalunya, en la seva independència i en la llengua cata-

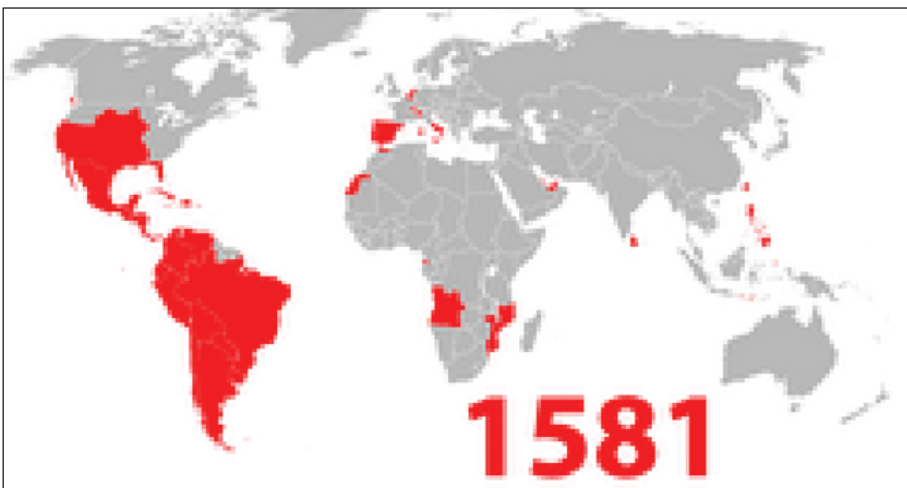

lana, i confessa que és simpatitzant de les joventuts d'Esquerra, les JERC. Lapiedra reconeix que votarà les consultes per 'exercir com a catalana' malgrat que als seus companys de feina a Madrid 'no els agrada massa' la naturalitat amb que es declara independentista.

L'actriu Maria Lapiedra (Maria Pasqual), que va estudiar a l'escola catòlica La Salle i va llicenciar-se en Filologia Catalana, viu a Madrid, on treballa com a actriu de cine eròtic. La jove catalana ha protagonitzat diverses pel·lícules X on ha fet sexe amb actors com Dinio, i acaba de publicar la seva primera novel·la diari a la revista *Penthouse*, uns escrits que Lapiedra confessa haver escrit originàriament en català i després traduït.

Lapiedra explica no saber si la seva participació contribuirà a prestigiar les consultes i demana a la població que 'obri la ment' respecte al seu ofici. Davant els qui asseguruen que la pornografia degrada la condició de la dona, l'actriu de Mollerussa que no se'n peneix de res i es pregunta: 'Per què degrada la dona i l'home no? No volem la igualtat per tot? És una cosa que no entenc mai'.

Respecte als seus diaris, Lapiedra assegura que estaria encantada de traduir-los al català, si li proposessin, i confessa que els va escriure en català i posteriorment els va traduir.

sió (aquesta paraula que els ideòlegs d'El Periódico sembla que ara usen com si significàs 'terrorisme').

Els magistrats espanyols, no ens enganyem, allò que al final cerquen és que no hi hagi cap justificació política que pugui conduir a la independència algun dia. I per això miren de blindar alguns conceptes molt antics, sense adonar-se que ja cauen tots sols perquè la comunitat inter-

director@vilaweb.cat

Antisionisme = espanyolisme.

El poble jueu. Jueus i catalans.

http://www.elsingulardigital.cat/cat/notices/2010/04/_ldquo_l_rsquo_independentisme_te_un_problema_la_manca_de_concrecio_d_rsquo_un_projecte_politic_50246.php

El Poble Jueu

Per Frank Dubé

Des dels reportatges d'en Josep Pla a *Destino* fins ara, en tots els papers, videos, ràdios, pel·lícules llibres i documents que he llegit i escoltat sobre el tema del poble Jueu on s'expliquen les contínues tragèdies que han sofert, no he escoltat quasi ningú (llevat de C.M.E.) que llenci a tota veu una hipòtesi del MOTIU d'aquesta constant persecució. Àdhuc cercant dins les obres escrites que van al seu favor, no en parlen. És una persecució perquè sí? Es practica com si fos un macabre esport?

I és que, essent l'indolència una de les constants més arrelades en totes les races i pobles des dels temps més remots, el trobar una tribu que, durant segles i segles tingui la voluntat d'esforçar-se contínuament pensant en ser el millor en tot.....motiva una ENVEJA terrible. Una ENVEJA mortal!!

Com diu Mario Saban a La Vanguardia 16/09/2005, ...es durante el siglo XVIII con la ilustración y la emancipación de los judios que Europa abrió las puertas a todas las ramas del saber.

Los judios ingresaron en las universidades y los antiguos estudiosos del Talmud y la Torá comenzaron a estudiar todas las áreas de interés humano. Algunas universidades comenzaron a limitar el número de judios que ingresaban porque el porcentaje de éstos no era comparable con su tamaño demográfico. Europa se vió desbordada por sus judios porque éstos deseaban participar en todos los campos del pensamiento"

I com que és difícil malparlar d'un geni artístic o científic (en tenen tants!!) dons.....són uns avars!!

I els hi busquen tots els defectes possibles. I d'aquí no els treus. Han estat (finalment ara ja no!!) la burleta de totes les historietes còmiques i acudits sobre el tema de la gasiveria, junt amb els escocesos i ....els catalans.

Hem de recordar sempre que els falangistes quan entraren a Catalunya triomfants el 1939, cantaven el Cara al Sol amb la lletra canviada i un *finalino* que deia: "*Catalaaaaaán judio y rene-gaaaaaaaado, pagaraaaaaa los males que has cusaaaaaaaado. Arriba escuadras a vencer, que en España empieza a amanecer Pap papá!!*"

Quin serà el dia que ja no sentirem

cap acudit que comenci: "Era un catalán (avaro....per descomptat) que....."

A les males, a mi particularment, sempre, sempre, sempre m'han perjudicat més els lladres que els avars.

A vosaltres no ho sé; però....passeu llista.

Els catalans (culpables de totes les desgràcies que han sofert els espanyols), podrien aplicar-se el conte humorístic que resumiré ras i curt. M'el va explicar en Tony Ronald.

-Els jueus tenen la culpa quasi de tot; dels problemes a la 1ª Guerra mundial..... de la 2^a..... de la Crisis del Petrolí....de la Guerra d'Irak i de tot l'Orient Mitjà.....de l'enfonsament del Titànic...

-Home!! De l'enfonsament del Titànic no en van tenir la culpa els Jueus. Va ser un Iceberg.

-Bé!! Iceberg.....Rosemberg..... Goldberg..... Jueus!!

Discurs a l'ONU del representant d'Israel:

-Quan el poble jueu fou expulsat de les seves terres pels àrabs.....

Salta el pallasso macabre de l'Arafat i diu:

-Els àrabs no existien encara!!

-Aquí volia arribar senyor meu...

És una pena que els mitjans de difusió de casa nostre no parin de parlar del *terroris ocupats* seguint la dècima de Nadal que reciten els mitjans del Imperio Central, conegut paradoxalment per la seva constant intenció de *No ocupar permanentment* cap territori. (Huà huà huà..)

Perquè ometen deliberadament que l'endemà de declarar-se l'Estat d'Israel li caiguessen al damunt (il·legalment!) tots els exèrcits del seu entorn amb la solidària intenció de llençar-los al mar?

S'en sortiren per casualitat, eficàcia, instint de supervivència i....collons !

Ho van intentar varies vegades més fins que el 1967 els Jueus els van apallissar. I eren vint contra un. Vergonyós. Encara no ho han paït.

Es van trobar al costat amb un poble que, mentre ells seguien amb la seva vida d'indolència i menjada de closca religiosa, els Israelians ja feien 20 milions d'operacions matemàtiques per segon. (Que no és moc de Gall d'indi)

Els més rucs, al desert del Negev cultivaven les millors taronges del mercat. D'un territori petit i miserable n'han fet un jardí envejable. Amb diners i treball.

Tot un mal exemple pels Xeics de la zona i de tot el món.

M'acceptes Manel els que volen fer millor les coses i cultiven la seva gerra contínuament amb esforç com a "*Animal de companyia*"? Perquè sinó....apaga el llum i anem-nos-en! No et mereix més garantia un Mercedes que un pitiklin pitiklin? No siguem tan solidàriament hipòcrites.

-Tot això ajudats pels Lobbys jueus dels EEUU.....i de tot el Planeta....

-Doncs pot ser sí. Però en què ajuden els Lobbys de cacics i xeics als Palestins? Dons no més a proporcionar-los escopetes per fer la feina bruta que ells, amb els seus «exèrcits» no varen poder acabar.

S'ha de constatar que aquests jueus que han tornat a casa seva després d'ésser expulsats amablement pels egipcis fa 2.000 anys, ho han fet transmutats degut lògicament al contacte permanent amb el món occidental, del que han rebut tots els ítems evolutius i a on ells també hi ha aportat infinitat d'esforços i saviesa. Tot i així no deuen oblidar que ha sigut a Occident on també han estat varies vegades a punt de ser exterminats.

Per tant, és hora de que puguin sobreviure tranquils. Però.....

Avui 15 d'Agost del 2005, s'estan evacuant amb dramàtica tensió, els assentaments dels colons per lliurar-los als Palestins que s'han donat pressa a destruir i cremar les Sinagogues. Si haguessin estat els jueus els que haguessin fet malbé una Mesquida....els diaris traurien foc.

Veureu d'aquí un temps quina cara

faran aquests assentaments. Les excuses ja les sé: *No tenim diners.....no ens deixen.....ens manca.....això....allò.* Excuses de mal pagador.

Els grups Hamàs i companyia (no tenen una policia i un exèrcit els palestins?) acaben de dir que seguiran espaordint els jueus a tot el planeta fins que no recuperin TOTS els territoris. La cançó dels enfadosos. O sia, la mosca collonera vol tornar al principi de la història: Llençar-los al mar.

Com que ja han après la lliçó però, crec que els israelians no seran tan capolls com per deixar-se ensarronar. No sé com tenen tanta paciència.

-Frank ets molt parcial...

-Sí. És un risc que vull assumir.

Jueus i catalans: http://wave.prohosting.com/fortesa/Escrits_i_Textos/Jueus.html

Catalunya, Terra Promesa: <http://wave.prohosting.com/fortesa/Hist%F2ris/Terra.html>

En aquells dies, el Senyor digué a Abram: «Vés-te'n del teu país, del teu clan i de la casa del teu pare, cap al país que jo t'indicaré. Et convertiré en un gran poble, et beneiré i faré gran el teu nom, que servirà per beneir. Beneiré els qui et beneixin, però els qui et maleixin, els maleiré. Totes les famílies del país es valdran de tu per beneir-se.» **Gènesi 12,1-4a**

Si vols benedicció (sort en la vida), entre altres coses, valora, aprecia el que ha fet el poble jueu.

El policia detingut del PP, Joan Pol, va dirigir la repressió contra els independentistes el 1989

El director general d'urgències del govern Matas, **Joan Pol**, fou detingut l'altre dia dins l'operació Bomsai. Segons sembla, Pol, és propietari de dues empreses que cobraren dels

guanyadors d'un concurs públic que ell mateix adjudicà, amb d'altres càrrecs de Govern.

El que molta gent no sap és que Joan Pol és capità en excedència de la policia espanyola i que l'11 de setembre de 1989 va dirigir la repressió contra els independentistes mallorquins que va acabar amb la detenció de 19 persones a la Plaça del Tub situada devora l'in-

stitut Ramon Llull. Entre els detinguts víctimes de l'espanyolista Pol hi va haver noms rellevants i històrics de l'independentisme a Mallorca com en Joan Quetgles, en Mateu Joan de l'Estel, en

Guillem Adrover, en Jaume Oliver, etc.

Joan Pol és de Muro i els seus antics companys de l'Ies Berenguer d'Anoia d'Inca a hores d'ara encara recorden com havien de patir la seva fatxanderia gonella i fatxa nazi madridista dels Ultra Sur. No és estrany, doncs, que anys després fes colla i anàs en l'equip com a secretari general del botifarra Carlos Delgado Truyols.

La diversió de Déu

Un dia d'aquests em vaig posar a pensar, no sé si a reflexionar, sobre el déu que em varen ensenyar que existia, el de la Bíblia, o el que sigui de qualsevol religió o secta, i vaig pensar en les coses terrenals que succeïen. A mi se'm va ocórrer que si existís (que no ho puc creure) es trobaria ben assegut allà dalt, per poder veure el que passava a la terra amb suficient perspectiva i estaria ben divertit, perquè seria com si assistís a una funció contínua de teatre, a estones ben entretinguda, a estones ben seriosa i trista. Això de divertida, seriosa o trista seria per la part de responsabilitat que tendria en els fets i en l'obra representada.

Veuria tota aquesta guarda de milionaris que s'han enriquit damunt l'esquena de molts que viuen en la misèria i pensaria com es divertiria el dia que tocassin a la porta del cel i els enviàs a viure davall un pont com les persones més miserables i que es cremassin eternament.

Darrerament s'havia entretingut amb tota la colla de corruptes de l'Estat espanyol i es divertia moltíssim, perquè tant els era robar al poble com

assistir a missa a fer pregària, tant els era posar mà al calaix com assistir amb un ciri a la processó de Setmana Santa, com si de les persones més bones del poble es tractàs. Arribaria a la diversió total quan els rebria i els faria passar tota la seva vida per davant com si es tractàs d'una pel·lícula i els ensenyaria la seva incongruència.

Es divertia moltíssim quan sentia una colla de cardenals que atribuïnt-se el paper de parlar en nom seu deien tantes barbaritats i que amb la seva actuació condemnaven tantes persones a malalties terribles com la SIDA en impedir que utilitzassin preservatius en la realització de l'acte que ell havia programat quan els havia creat, o que no volguessin viure amb dones, quan ell havia creat la primera parella. Esperava ensenyar-los la cartilla, el dia que tocassin a les portes del paradís. Ells que havien condemnat tot el que es refereix al sexe i havien emparat i protegit religiosos pederastes.

Tenia també alguns problemes quan estava observant el gran teatre del món, i era el fet que ja havia posat en mans dels serveis jurídics per defensar-se de les demandes que rebria per part dels

200.000 que havien mort en el terratrèmol d'Haití, o els de Mèxic o els de Brasil. Temia que aquests terratrèmols fossin causats per una deficient construcció del planeta Terra, i podria rebre més d'una demanda, per haver construït el món tan malament, que s'estava esfondrant per diferents parts. Es veu que els arquitectes havien fet malament els càlculs. Això ja li havia passat moltes vegades, encara no s'havien acabat de resoldre les demandes dels terratrèmols anteriors.

Una cosa semblant ja li havia passat quan feia foc a l'olla per alimentar tota aquella gernació i no el graduava com tocava i vessava per diferents forats anomenats volcans, que havien causat la destrucció de pobles que no tenien cap culpa, més que haver viscut a un lloc que no era l'adequat, però també s'havien equivocat en els càlculs. També havia tengut més d'una querella criminal per aquesta causa.

Igualment li havia ocorregut quan havia creat el vent, que havia fet sense adonar-se que en certes circumstàncies bufàs de manera descontrolada i causàs força desgràcies. Si alguna vegada una bufada de vent feia rodolar alguna per-

sona, això feia riure, però si tombava un edifici o uns quants i matava moltes persones, això suposaria que li demanarien el llibre de reclamacions, i es trobaria que els pobladors del cel, més de la meitat li haurien posat algun plet.

Fins i tot no podia creure que s'hagués equivocat a l'hora d'establir les fronteres adequades entre els països i no entenia com els espanyols s'havien apoderat dels catalans i ara no estaven disposats a retornar-los el que era seu, la llibertat. Quan pensava en aquest assumpte feia un posat seriós, i deia que quan els responsables i els col·laboradors tocassin a les portes del cel, rebrien un bon escarment.

Estava pensant i reflexionant en totes aquestes coses, quan vaig sortir dels meus pensaments, va semblar que em despertàs, i vaig pensar que ens havíem de trobar més sols que la una, que no podia ser que existís tal personatge que es divertís tant observant la seva obra fallida, que tampoc podia existir un lloc on s'hi protestàs tant per sentir-se estafats.

Joan Lladonet

La llengua com a valor afegit

Es prejudicis lingüístics enterboleixen, per a qui els pateix, la visió de les seues pròpies oportunitats. Fa uns anys me'n reportaren un exemple d'unes dimensions colossals. Es tractava d'una persona que, en una entrevista de treball, estava perdent la feina pel fet de no dominar la llengua catalana. "Vostè no sap parlar català?", li demanava l'entrevistador. "No, no lo hablo". "I no troba que seria interessant que el parlàs, per treballar en un centre comercial d'aquí?". L'entrevistat s'arronsava d'espatlles. "Ara s'organitzen molts de cursos, que li permetrien aprendre'l de pressa", continuava l'entrevistador, donant-li més pistes que gols fa en Messi. Se suposa que volia fer-li entendre que conèixer el català llavors era un mèrit, però que, a la llarga, l'empresa ho considerava com un requisit. Al final de l'entrevista, l'entrevistador li va demanar. "Per què no ha après català?" i l'entrevistat va respondre: "Porque llevo veinte años viviendo aquí y no me hace ninguna falta". És possible que aquella persona estigués perdent la feina sense saber-ho? És possible que, en ser-li dene-

gat el lloc de treball, l'individu en qüestió no tengués ni idea de per què no li havien donat? Podia, fins i tot, arribar a pensar que alguna cosa li havia anat malament a l'entrevista, sense arribar a saber què devia ser?

Les persones que es troben amb aquestes circumstàncies no tenen consciència que aquells que teòricament diuen defensar els seus drets, en realitat els estan escamotejant tota una sèrie d'oportunitats. Si algú parla amb el nostre personatge de l'anècdota anterior i li diu que té tot el dret a escolaritzar els fills en castellà, i que és un abús que hi hagi espanyols que no puguin aprendre en la llengua oficial de l'Estat, en realitat l'està empenyent a funcionar, dins aquesta societat, amb un instrument menys dels que són necessaris per poder-s'hi desenvolupar plenament.

Record que, quan s'estava en procés d'implantació de l'ensenyament en català, hi havia veus que deien que la cosa estava mal orientada, perquè la llengua catalana serveix per anar a les universitats dels Països Catalans, però no per anar a les d'Espanya, etc. Que

una llengua que parlen nou milions de persones sempre serà més reduïda que una que parlen tres-cents milions, i totes aquestes coses. Vegem-ho, emperò, d'una manera pràctica: amb el nostre sistema actual, els alumnes del nostre país poden escollir on anar a estudiar, sense limitacions. I al.lots que fan el batxillerat a Eivissa se'n van a estudiar a Palma, a Barcelona o a València amb la mateixa facilitat amb què poden anar-se'n a Madrid, a Salamanca o a Granada. Amb un ensenyament que no garanteix el coneixement de les dues llengües oficials, es produiria la paradoxa que els nostres escolars podrien anar a estudiar sense problemes a l'Espanya hispanòfona, però tendrien dificultats a l'hora de seguir estudis... a les universitats més pròximes, a les de la pròpia àrea lingüística!

Quan el català sigui una llengua plenament normalitzada ningú no es preguntarà si la llengua és un mèrit o un requisit per a tal o qual història. Ningú no s'ho pregunta, en relació a l'espanyol. Mentrestant, mentre ens sucam el cervell amb idioteses, queda ben clar que el coneixement de la llengua cata-

lana constitueix, com a mínim, un valor afegit. A molts àmbits, lògicament, constitueix també un requisit. Però allà on no és un requisit, ningú no pot discutir que constitueix, clarament un valor afegit. Les persones que, vivint entre nosaltres, no coneixen la llengua catalana, idò, es troben en una situació de desavantatge manifest. I és lògic. I és just.

Per tant, quan en Delgado (i, a remolc, en Bauzá), o qualsevol altre membre del PP, d'UPyD o d'altres formacions similars preconitza com a dret individual (gairebé com a dret humà) el desconeixement de la llengua catalana, en realitat està proposant una societat en què no tothom tenguí la mateixa igualtat d'oportunitats, una societat en què hi hagi una elit catalanoparlant i una tropa que no necessàriament hagi de conèixer la llengua catalana. Per tant, tot el seu plantejament esdevé una mentida. I, com diu la saviesa popular, s'agafa abans un mentider que un coix.

Bernat Joan

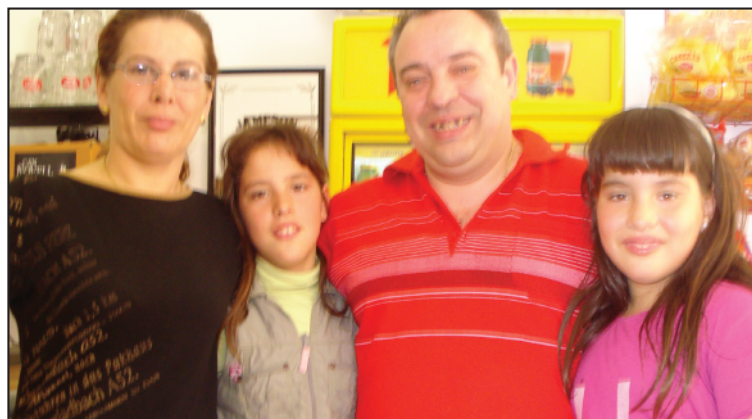

FIRA DE SANT FRANCESC DE MURO

En Joan Ferragut de Ruberts és actor de teatre i de cine. Fa monòlegs amb el Grup de Sa Pobla De Ments Teatre. Ara fan "Quins oi d'hivern a Mallorca" paridiant a na George Sans. Va tenir una paradeta amb els seus companys a la fira de Muro. 662 288 986

A L A R Ó

Fa un mes que la família Sánchez regenta el bar de l'Associació de la Tercera Edat d'Alaró que ara s'ha mudat a l'altre costat de l'ambulatori al carrer de l'Hermità Mir,4. despatxen el menú a 5 euróns, beguda apart. 666 910 300

SON FERRIOL

La família Mas i la Santandreu se passejaren per la Fira de Son Ferriol. 630 457 055

Fa 4 anys que n'Antoni Lumpiañez és el president i la seva dona Maria Ramis la tesorera de l'Associació de la Tercera Edat de son Ferriol. Són 850 associats que juguen a bongo, ballen, taller de brodar... 637 932 55

Enquesta Viuriem millor independents d'Espanya?

Maria Melis. Capdepera. Espanya mos espolia. Mos vol matar la llengua catalana. 629 623 154

Família Heitzmann-Barceló. Porreres. Espanya mos roba els doblers i les il·lusions. Independència. 971 168 264

Jaume Vicenç. Calvià. És clar que si. Mos foten els doblers. Independents podrem preservar la nostra llengua i la nostra dignitat. 697 972 750

Pere Perelló. Ex batle de Bugar. Cent vegades millor. Espanya ens espolia. Els dos partits espanyols van contra la nostra llengua. Independència. 607 478 048

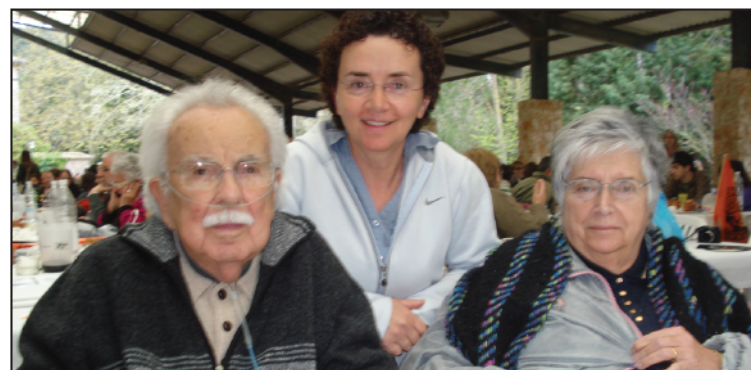
Família Adrover-Roman. Marratxí. Sí, ens espanyols ens roben s'ànima i els doblers. 617 426038

Família Gili-De Lorenzo. Sa Garriga de Son Sardina. És clar que si. Espanya mos xucla els doblers i la llengua. 651 074 841

Família Alorca-Rosselló. Inca. Espanya ens espolia i ens vol matar la llengua catalana. Independència. 971 881 809

Família Font-Gelabert. Ciutat. Els espanyols només estimen lo Seu. Ens espolien des de fa 300 anys. 971 273 127

Pep Serra. Pòrtol. I de molt. Espanya mos roba. Mos vol matar la llengua. 607 287 705

LIDERATGE: COM ÉS UN DIRIGENT.

Recull a càrrec d'en

Ricard-Joan Colom

(Pot ser lliurement reproduït, si és en llengua catalana i sens afany de lucre).

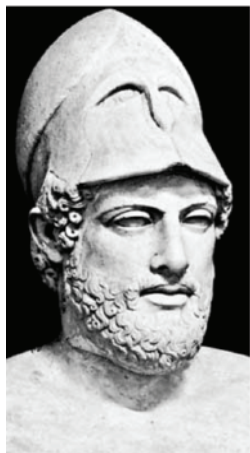
QUÈ I COM ÉS UN LÍDER REAL?

-AGOSARAT, SINCER, CRÍTIC, LLIURE

“Potser sia menester que algú gosi ensenyar-los a guaitar la desfeta cara a cara, a explicar-los que, per a aixecar-se, cal admetre, primer, que ets caigut a terra” (“*Lleó l'africà*”, Amin Maaluf / 1949*, أمين معلوف, escriptor i periodista libanès, escriu en francès).

“Per a dur una direcció has de tenir una visió” (Rev. Theodore Martin Hesburgh, *1917, clergue nord-americà).

“La individualitat de l'home és el seu dret i l'orgull de la seva ciutat” (Pericles, ca. 495-429 a. C., brillant i multifacètic líder polític-militar i artístic de la democràcia atenenca, general, orador i exemple vivent de la creativitat i l'estratègia).

El gran PERICLES, líder i arquitecte de la democràcia atenenca.

-ÈTIC

“Si trobeu un home constant, despert a la llum de dins, erudit, que ha sofert molt de temps, devot, noble, seguiu aquest home gran i just així com la lluna ressegueix el camí dels estels” (Del principal llibre sagrat budista, escrit en Pali, dit “*Dhammapada*”, cap. “*L'alegria*” 15/207-208).

“La diferència essencial entre un gran líder i un amo perillós és el vital ingredient del caràcter moral”

(Cyril Levicki, estrateg global i millor venedor de llibres).

“Els líders que es guanyen el respecte dels altres són els que ofereixen més del que prometen, no pas els que prometen més del que ofereixen” (Mark A. Clement).

“El món es troba ple d'ànimes belles que, no sabent què fer, cerquen la manera de sacrificar-se; i açò és considerat com a gran virtut. No pas; la major virtut rau a saber què és el que cal fer, i escollir bé la raó del sacrifici” (Niccolò Tommaseo, 1802-1874, filòleg, folklorista, periodista, escriptor i patriota italià).

NICCOLÒ TOMMASEO.

ARISTÒTIL.

“Un Estat és governat millor per un home bo que per unes bones lleis” (Aristòtil d'Estagira, 384-322 a. de C., filòsof grec, deixeble de Plató i preceptor d'Alexandre Magne).

“Ser un líder significa reconèixer la passió, l'autenticitat, la integritat i l'ètica, com les pedres fundacionals del lideratge efectiu, sobre el qual construirem el canvi. Aquestes són sense cap dubte eleccions personals, i no el que puguem aprendre estudiant sobre líders i lideratge. Ser un líder significa, per sobretot, conèixer en profunditat qui som...” (F. Mozzati del Club de l'Efectivitat).

“El líder no s'hi esdevé pas perquè ell ho vulgui o li vingui de gust. Les situacions complicades són les que acaben aixecant líders naturals. Ser líder en moments difícils és ser-ho de cos i ànima les 24 hores del dia. D'aqueixos n'hi han pocs i normalment se'ls carreguen ràpid” “Al meu parer la Providència dóna a cada persona i cada poble allò que ha de menester o allò que mereix (a la llarga). És un problema d'autocàstig dels pobles incògnits i/o poc morals/ètics. Per això tot líder independentista triomfant centra el seu discurs no pas en l'odi contra els opressors sinó en la millora mental i espiritual del poble oprimat. L'horrible mesellisme, desídia i manca de tremp del catalanem em semblaran sempre més denigrants que la gran majoria de barbaritats espanyolistes contra el nostre poble. La manca de reacció i de dignitat és allò més horrible, perquè tanca l'eixida a una solució, a la mateixa llibertat i a la mateixa qualitat humana de qui actua tan miserablement. Per això crític el meu propi poble, no pas per autoodi (ben al contrari!)” (Autocitacions).

-DECIDIT, VALENT, TENAÇ, VICTORIÓS, ACTIU.

“L'èxit deurà venir mesurat no tant per la posició que has obtingut en la vida, com pels obstacles que has hagut de vèncer seguint la victòria” (Booker Taliaferro Washington, 1856-1915, líder negre estatunidenc).

“El lideratge es practica no tant en paraules com en actituds i en accions” (Harold “Hal” Sydney Geneen, 1910-1997, empresari estatunidenc, de la ITT).

“Un líder o un home d'acció en una crisi gairebé sempre actua inconscientment i després pensa en les raons de la seva acció” (Jawaharlal Nehru, en hindi, 1889-1964, estadista de l'Índia).

“Un líder de debò agafa la música, fins i tot quan la melodia no li fa goig” (No en consta l'autor).

“Un home d'èxit es un qui pot aixecar una base ferma amb les rajoles que uns altres li llancen” (Sidney Greenberg, *1938, atleta juevoquebequès).

“En termes més simples, un líder és un que sap on ell vol anar, i s'aixeca, i hi va” (“*La Vida Completa*”, de John Erskine, 1879-1951, novel·lista estatunidenc).

“Els campions saben que l'èxit és inevitable, que no hi ha res com el fracàs, sinó sols la reacció consegüent. Saben que la millor manera de pronosticar el futur és crear-lo” (Michael J. Gelb, autor estatunidenc innovador en pensament creatiu, aprenentatge ràpid i lideratge).

l'envoltava, cadascun dels patiments i goigs que haguessin sentit, expressat i santificat. La gran força elemental present en totes les gentades havia penetrat sa natura per sempre més...aquesta força canvià màgicament la vida sencera dels treballadors dublinesos i del futur del sindicalisme a Irlanda” (Comtessa Constance Georgine Markiewicz, 1868-1927, socialista, feminista i política independentista del Sinn Féin).

-EVIDENT, VISIBLE

“La qualitat més important en un líder és ser reconegut com a tal. Qualsevol líder l'aptitud dels quals és qüestionada és que clarament els manca la força” (“*L'Art de Viure*”, d'André Malraux, 1901-1976, novel·lista i polític francès).

“Ser poderós és com ser una dama. Si has de dir a la gent que ho ets, és que no l'ets” (Margaret Thatcher, de fadrina Roberts, “*la dama de ferro*”, *1925, política conservadora anglesa).

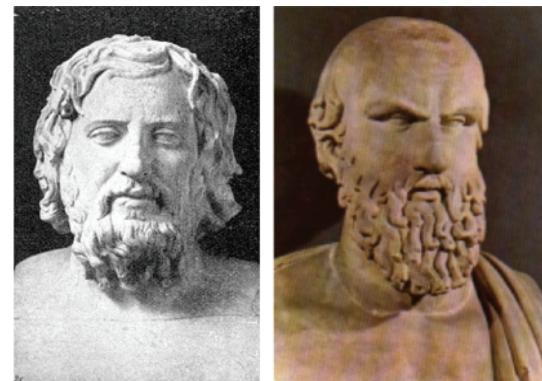
“El lideratge ha de ser après. Cal estudiar i practicar lideratge, que és donar la cara. No tenim un altre remei: esdevenir líders d'un projecte per allò just i veritable. Això no és cap títol, ni cap medalla ni cap aplaudiment fàcil, sinó suar, pensar i patir per a després, a més a més, rebre'n de valent per molts costats, tot per l'amillorament del teu poble” (Autocitació).

SAVIESA I EXPERIÈNCIA EN EL LÍDER.

“Un líder porta la gent on volen anar. Però un gran líder porta la gent on no volen necessàriament anar, però on ells han de ser” (Eleanor Rosalynn Smith Carter, 1927, muller del President Jimmy Carter).

“El president Ford va ser un devot i un home decent d'integritat impecable que va posar el servei del seu país abans del seu propi interès. Va ajudar a guarir la nostra nació en un moment de crisi, va proveir un lideratge estable i va restaurar la fe del poble en la presidència i en el govern” (Mark Emery Udall, *1950, senador demòcrata per Colorado).

“I d'ací endavant Clearc exercí autoritat de cap i els altres el van obeir, no per haver-lo elegit, sinó perquè sols ell sabia disposar les coses com pertoca a un cap, mentre els altres freturaven d'experiència” (“*Anàbasi / L'Expedició dels deu mil*” [νάβασις], crònica de l'heroica expedició d'uns milers de soldats grecs fugint, cap a 401-399 a.C., per enmig l'immens Imperi Persa, per Xenofont d'Atenes [Ξενοφών], ca. 434 a 428- ca. 355 a 335 a. de C., historiador, escriptor i militar grec).

XENOFONT D'ATENES. ESQUIL D'ELEUSIS.

“No és savi el qui sap moltes coses, sinó el qui sap coses útils” (Esquil d'Eleusis [Ἀσχύλος], ca. 525-456 a. de C., dramaturg grec).

“Són tres les coses que deriven de la saviesa: calcular bé, parlar bé i actuar com és menester” (Demòcrit d'Abdera, 460-370 a. de C., filòsof sensualista grec).

“El Progrés, lluny de consistir en el canvi, depèn de la capacitat de retenir quan l'experiència no és pas retinguda, com entre salvatges la infantesa és perpètua. Els qui no recorden el passat es troben damnats a repetir-lo...Aquesta és la condició dels infants i dels bàrbars, en els quals l'instint no ha après res de l'experiència” (George Santayana, 1863-1952, escriptor castellà en anglès).

“Fins que no et compromets hi ha dubtes; la possibilitat de retirar-te, ineficiència i ineficàcia. En el que pertoca a tots els actes d'iniciativa -i de creació- hi

ha una veritat elemental, i ignorar-la mata in comptables idees i plans esplèndids: Que en el moment que et compromets definitivament, la Providència també es mou. Tot tipus de coses ocorren per a ajudar-nos; coses que mai no s'haguessin esdevingut d'altra manera. Una sèrie d'esdeveniments deriven d'aquesta decisió, posant a favor d'uns incidents imprevists, trobades i ajuda material que cap home no havia somiat que ocorrien. He après a respectar els versos de Goethe: «Qualsevol cosa que puguis fer o somiar, enceta-la. La intrepidesa té en si, geni, poder i màgia» (William Hutchison Murray, 1913-1996, muntanyer i escriptor escocès, líder de l'expedició escocesa a l'Everest, 1951).

W. H. MURRAY. BLASI PASCAL.

✦ “Jo no admir pas l'excés d'una virtut, el coratge posem per cas, si no admir ensems l'excés de la virtut contrària, com n'Epaminondes, el qual tenia els extrems de valor i beniginitat, perquè altrament, no vas cap amunt sinó cap avall. La grandesa no queda demostrada quan algú arriba en un extrem, sinó quan aplega els dos alhora, i omple l'espai d'enmig. Però també pot ser que no ho atenyis sinó per mitjà d'un ràpid moviment anímic entre dues fites contràries, i que, de fet, l'ànima no es troba sinó en un sol punt, com el tió roent (quan es giravolta). Concedim-ho. Però almenys çò assenyala l'agilitat d'una ànima, ja que no la seva extensió” (Blasi Pascal, 1623-1662, científic, savi i escriptor catòlicobíblic occità).

✦ “El govern d'un sol home pot no ser escaient per a una societat petita, però és el millor per a una gran nació” (Samuel Johnson, 1709-1784, poeta, lexicògraf i crític anglès).

APRENENTATGE DEL LIDERATGE: APRENDRE LIDERATGE

✦ “Els bons líders han de primer ser bons servidors” (Robert K. Greenleaf, 1904-1990, fundador del moviment modern “*Servant Leadership/Lideratge de Servei*”, EUA).

✦ “La saviesa del líder (patriarca) és una xarxa de velles històries, bones i dolentes” (Refrany Luo, Àfrica negra).

✦ “No cal tant confiar en un personatge concret, sinó més aïna tenir un criteri sobre bones bases objectives” “Es la co-responsabilitat col·lectiva i el treball humil el camí. Un líder no pot ser mai una excusa per a desentendre'ns els altres, més aviat tots hem d'aprendre el lideratge allà on treballem i ens movem” (Autocitacions).

REPRODUCCIÓ: ELS DEIXEBLES I SUBSTITUTS.

✦ “Quan un líder cau, un seguidor n'ha de prendre la iniciativa” (Tony Talecki).

✦ “Un bon líder no sempre condueix, ensenya uns altres a conduir” (Anònim).

✦ “El major fracàs dels líders és llur incapacitat per a reproduir més nous líders” (Dr. Jack Elwood, president d'una agència missionera de Kansas).

COM MOTIVAR

✦ “Si vols construir un vaixell, no apleguis gent per recollir fusta ni els assignis tasques ni treball dur. Més aviat ensenya'ls a anhelar la infinita immensitat de la mar” (Antoine Marie Roger de Saint Exupéry, 1900-1944, escriptor i aviador francès).

✦ “Dóna el que manis i mana el que vulguis” (Agustí de Bona, 354-430, Pare de l'Església llatinoafricà).

✦ “L'acció sorgeix del que desitgem fonamentalment i el millor consell que podem donar als qui pretenen

ser persuasius, adés en els negocis, adés a la llar, a l'escola o a la política és aquest: primer, despertar en l'altra persona un franc desig. Qui pot fer-ho té al món sencer a la butxaca. Qui no pot, marxa sol pel camí” (*Overstreet*, Dr. Henry A).

✦ “Siguís entusiasta com a líder. No pots encendre un foc amb un llumí banyat!” (Tyron Edwards, 1809-1894, teòleg i editor estatunidenc).

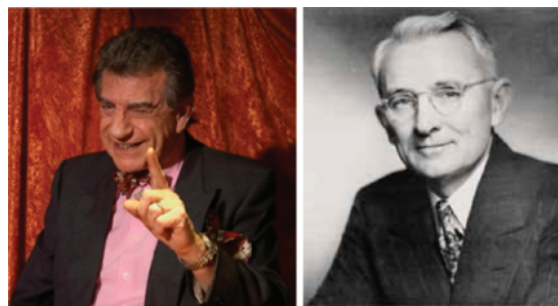
✦ “Saber què pot dir-se, a qui, com s'ha d'expressar, quan és el moment i quina força suggestiva reclama, constitueix el do més desitjat dels humans; qui no ho sent així, és un esmaperdut que mai podrà ésser bon promotor ni directiu de res” (Carles Muñoz Espinalt, 1920-1993, patriota català fundador de la Psicoestètica).

✦ “El fet que (Alexandre Magne) conegués pel nom a uns quants milers d'homes era una de les armes secretes d'Alexandre. Xenofont parla favorablement d'aquest do en un comandant” (“*The Nature of Alexander*”, 1975, de Mary Renault, 1905-1983, escriptora i hel·lenista britànica).

✦ “D'en Francesc Macià, el Dr. Reinald des d'E.E.U.U. havia escrit que com que era tan valent i coratjós hi cabia la possibilitat que no fos català autèntic. Que probablement tenia el codi genètic dels Maciàs. *Ostitú! No me lo puedo creer, Ruiz!* Pitjor encara el que figura en els llibres de text: “*El mite Macià*”. Quasi com si no hagués existit. Costaria molt posar als llibres de text que Macià va anar ell solet (amb el seu fill) sense escorta ni res, a un cinema de Sant Andreu on hi havia centenars de persones que cridaven: “*Muerte a Macià!*”? No seria pedagògic pels estudiants el saber que al cap de 10 minuts de parlar el nostre President des de dalt l'escenari, aquelles persones l'aclamaven cridant: “*Visca Macià*”? Un mite inexistent o tot un model de carn i ossos?

Als Il·lustrats; (Repetim...!)

Allò que valora un ésser humà, no està en el que sap sinó en què diu i fa amb el que sap. (C.M. i Espinalt)» (“*Ostitú, quin país!*”, Frank Dubé, artista, empresari i escriptor català).

FRANK DUBÉ. DALE CARNEGIE.

✦ “Interesseu-vos pels altres de debò. Recordeu que el nom d'una persona li és el so més dolç i important que pot escoltar. Siau un bon oient. Encoratgeu els altres a parlar d'ells mateixos. Parleu sempre d'allò que interessa el proïsme. Feu que l'altri se senti important, i feu-ho de tot cor...Deixeu que el vostre interlocutor parli més. Deixeu que l'altra persona cregui que li pertany la idea. Tracteu honradament de veure les coses des del punt de mira aliè. Mostreu simpatia per les idees i dissenys d'altri. Apel·leu als dissenys més nobles. Dramatitzeu les vostres idees. Llanceu un repte. Comenceu amb elogis i una honrada apreciació de les qualitats del proïsme...Permeteu que el proïsme salvi el seu prestigi. Elogieu el menor progrés i tots els progressos. Siau “càlid en l'aprovació i abundós en l'elogi”. Atribuïu a l'altri una bona reputació que hagi de refermar...” (Dale Carnegie, 1888-1955, assagista estatunidenc).

✦ “Era temps de combat, de les idees, era el temps dels llibres i dels cànctics, dels amics i de les cites clandestines, mentre esperàvem el gest o la paraula que exigia l'ofrena, de desig i joventut” (“*Tawq al-hamâna / El collar de la coloma*”, obra cimera de la literatura andalusí, Xàtiva, 1022, escrita a l'exili per Ibn Hazm “*de Còrdova*”, *994 -†1063, poeta, polígraf).

✦ “Hi ha punts forts tant en el vell com en el nou estil de lideratge, i el que és més important per a dones i homes és aprendre els uns dels altres” (Karen Friend -L'Amic Karen).

✦ “Hem de ser part del personal genèric al començament, en lloc de ser els conductors de l'ambulància en l'amarg final” (Joseph Lane Kirkland, 1922-1999, líder sindical estatunidenc).

La justícia espanyola absol els acusats del ‘cas Egunkaria’

La sentència arriba 7 anys després del tancament forçat del diari basc · La fiscalia va demanar arxivar el procés en no trobar proves de la seva vinculació a ETA

Han hagut de passar set anys d'ençà que el jutge de l'Audiència Nacional espanyola, Juan del Olmo, ordenà la clausura temporal i l'embargament preventiu de tots els béns del diari Egunkaria que, des del 1990 fins aquell moment, era l'únic que es publicava íntegrament en euskera. Ho va fer sota l'acusació de presumpta vinculació i integració a la banda ETA. Tot i això, la Fiscalia espanyola ja va demanar l'any 2006 l'arxiu del procés, en considerar que no s'havia trobat cap rastre de vinculació del diari amb la banda, ni tampoc que fos cap font del seu finançament ni un instrument de blanqueig de diners. La sentència, que es farà pública demà, absol així els cinc acusats pel cas, entre ells el seu darrer director (i actual director de Berria), Martxelo Otamendi. El text considera també de “dubtosa legalitat” tancar un mitjà de comunicació. Després de la retirada formal de l'acusació de la Fiscalia, només l'acusació particular, l'Associació de Víctimes del Terrorisme (AVT) i “Dignidad y Justicia” mantenen que el diari i els seus directius eren part de l'entramat d'ETA.

En canvi la Fiscalia espanyola reitera que durant els 13 anys de publicació de l'Egunkaria “no s'ha trobat ni una notícia, ni un article, ni una solia línia que demostrï que a ETA li servia per alguna cosa”

Comentaris:

-Quin fàstic que fot espanya. ¿Hi ha ara algun diari que s'editi en basc?

-Que deixin en pau la llengua basca, i que es pugui desenvolupar sense les interferències dels madrilenys. I el català igualment.

-Sí, tant en el cas d'Egin com amb Egunkaria, el dia següent hi havia nous periòdics (de 8 pàgines i en B/N, això sí) als quioscs de tot el país com a resposta. Amb el temps es van formar els nous mitjans, per una banda Gara (per Egin) i per la altra Berria (per Egunkaria)

-Ara tocava tancar als que varen tancar el diari. ¿Suposo que l'AVT i “dignidad y justicia”, carregaran amb les costes del judici i començaran a indemnitzar els damnificats, pagant els sous de tots els treballadors afectats durant 7 anys, veritat?

-Així hauria de ser. Vull pensar que els perjudicats rebran una indemnització que els compensi pels danys i perjudicis. Algú sap si s'interposarà demanda de restitució? (crec que s'anomena així). T a m b é crec que haurien de demanar disculpes públiques, per calumniar els treballadors.

El descrèdit de la justícia colonial

Memòria Històrica reconeix les ràzzies de tortures de Garzón contra l'independentisme

Memòria Històrica aposta per il·legalitzar Falange i Manos Limpias

Maria Antònia Oliver es mostra molt crítica amb les acusacions particulars contra el jutge Garzón, al qual defensen tot i no ser una persona apreciada per tothom

Oliver creu que la recusació és “un nou front de lluita per la memòria”. Foto: Teresa Ayuga

Memòria Històrica creu que cal il·legalitzar **Falange i els pseudosindicat Manos Limpias**. De fet, amplien aquesta necessitat a tot el grapat de grupuscles d'orientació feixista. “Realment és un despropòsit”, diu Maria Antònia Oliver, presidenta de Memòria Històrica de Mallorca. Les dues entitats han recusat el jutge Baltasar Garzón per “prevaricació” en la causa oberta pels crims del franquisme. També ho ha fet el magistrat dretà Luciano Varela. És per això que Memòria Històrica acaba de querellar-se amb el jutge Luciano Varela pel mateix motiu: prevaricació. “Una altra cosa és que ens l'acceptin a tràmit, cosa que dubt”, confessa Maria Antònia Oliver.

I és que la Justícia funciona amb una “doble moral” quan es tracta dels crims del franquisme. Oliver ho explica així: “No és que el nostre recurs no estigui ben fonamentat -que ho està-, sinó que intentaran cercar la via judicial per aturar-lo”. **Primer de tot: Què és prevaricar?** Oliver ho explica així: “És quan un jutge pren una decisió o inicia una investigació essent coneixedor que no és justa”. I com ha prevaricat el jutge Varela? “Ha imputat un ciutadà tot i saber que la investigació que emprenia -la de Garzón- s'ajustava al dret”. El jutge Varela i bona part de la judicatura -la dretanapensen que sí hi han motius per imputar Garzón, ja que vulnera la Llei d'Amnistia de l'any 1977.

Llei d'Amnistia del 77

Per Memòria Històrica, en canvi, consideren que obrir una investigació pels crims franquistes sí s'ajusta a dret. I per què? Maria Antònia Oliver explica la visió de l'entitat. “Una llei d'Amnistia tan sols pot amnistiar qui ja ha estat jutjat, empresonat o condemnat”. Per tant, la **Llei del 77** té efectes sobre els presos polítics sorgits sota la dictadura franquista. “Isíhi hagués presos franquistes, també els afectaria. Ara bé, no és pot amnistiar allò que no ha estat condemnat”. Els recuperadors de la memòria utilitzen, idò, un raonament de lògica. Ara bé, encara tenen un Pla B. “Tot i que acceptassin que l'am-

nistia també cobreix el bàndol feixista, els seus delictes entren dins la categoria de ‘Crims contra la humanitat’ i la Justícia internacional els tipifica com a imprescriptibles. Per tant, es pot obrir causa en qualsevol moment de la història, hagin passats els anys que sigui.

En tot cas, insisteix Oliver, “les lleis no són intocables”. De fet, els països sud-americans són exemple de com derogar legislació com la llei de Punt i final i llei d'Obediència debida (Argentina). Avui mateix es presenta a Buenos Aires una demanda internacional per obrir judici a la dictadura franquista per l'assassinat de dos ciutadans de nacionalitat argentina. “La veritat és que emociona veure aquesta solidaritat entre països”, diu Oliver. I és que, parafrasejant **Ernesto Che Guevara**, la Justícia internacional ha tornat “la tendresa entre els pobles”. De fet, el jutge Garzón donà un suport importantíssim a les víctimes de la dictadura argentina. “I ara, des d'allà volen ajudar Garzón en aquests moments”, comenta la presidenta de Memòria Històrica. Ara bé, el **jutge Garzón** és tan admirat com odiat, depèn de qui opini. No cal oblidar les ràzzies polítiques organitzades contra polítics bascos.

“Ha estat l'únic jutge”

“En som conscients, però nosaltres no defensam la seva figura, sinó els seus actes concrets. I la realitat, ara per ara, és que és l'únic jutge que ha gosat obrir la causa i donar-nos suport”, defensa **Oliver**. La realitat, actualment, és que el jutge Baltasar Garzón es carrega tres imputacions que el poden inhabilitar de per vida en la Magistratura. I si la dreta judicial el deixa fora de lloc, “podria ser el silenci final per a les víctimes de la dictadura”. Però Oliver no queda en silenci.

Reproduït de www.dbalears.cat

Ander Zurimendi | 14/04/2010

Maria Antònia Oliver

L'STEI-i denuncia l'agressió racista dels metges fatxes forasters del PPSOE

Des de l'STEI-i volem denunciar, una vegada més, una nova agressió als drets lingüístics dels catalanoparlants, en aquest cas a l'àmbit sanitari. El pacient Pau Ignasi Amer va ser expulsat del centre de salut d'Inca per haver-se adreçat en català a la metgessa de capçalera. Amer hi havia acudit el passat dimarts, dia 6 d'abril, per parlar amb la doctora sobre uns mals al pit que havia patit darrerament. Tot d'una que va començar a parlar en català sorgiren els problemes amb la metgessa, que va contestar en to despectiu, no el va voler atendre i no li va voler signar tampoc un justificant on li exposàs el motiu de la seva negativa. La cosa acabà amb l'expulsió del jove del centre de salut per part del guàrdia jurat.

Consideram inadmissible que, en aquestes alçades del segle XXI, encara es produeixin situacions com la que acabam de descriure, en què els catalanoparlants de les illes Balears som expulsats dels centres on suposadament s'ha d'atendre la ciutadania d'aquest país pel fet d'emprar la llengua pròpia. Tot plegat fa palesa una situació que molt probablement no es dona a cap altra banda del planeta; creim que, per la seva gravetat, són fets que no s'haurien

de repetir mai més.

Des de l'STEI-i volem acabar aquest escrit fent una sèrie de prec: per una banda, demanam a la Conselleria de Salut que obri immediatament una investigació oficial sobre els fets, amb l'obertura del corresponent expedient i arribant fins a les darreres conseqüències; com també li demanam que es mantengui ferma en l'exigència del requisit de coneixement de la llengua pròpia de les nostres illes per al personal sanitari que vol fer feina a la nostra terra. Fets com el que hem esmentat posen de manifest que encara queda molt de camí per recórrer.

Al personal sanitari li volem demanar que, a més de voler aprofundir en la millora de les seves competències professionals i en la recerca de l'excel·lència en la prestació del seu servei, tenguí la voluntat de conèixer i valorar l'entorn cultural i lingüístic en el qual treballa. I a la població catalanoparlant li demanam que fets com el que han passat en el centre de salut d'Inca no ens facin abaixar el cap davant la insolència i la prepotència d'aquella gent que creu que el català és una llengua de segona i sense prestigi.

Ciutat de Mallorca, 16 d'abril de 2010

Barcelona

Presentació del llibre

Removent consciències

(Editorial Afers)

a cura d'Agustí Colomines, historiador;

Eva Monròs, lingüista;

Quim Gibert, coautor;

Patrícia Gabancho, coautora.

Dia: Dimecres, 5 de maig de 2010

Hora: 7 del capvespre

Lloc: Sala d'actes d'Òmnium Cultural

Adreça: Carrer Diputació 276, pral.

(dins el cicle *Dimecres presentem...*)

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLERS TORRENTS. Mecànica, neumàtics, aire condicionat. Adrià Ferran, 29. Ciutat. 971 420 518

EVOLUTION CARS. Tintat de llunes, retolació gràfica, retolació adhesiva, rètols, logos i marques. Homologats per I.T.V. Eusebi Estada, 117 So n'Oliva. Ciutat. 971 750 912

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICA MENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAM a 8.000 euróns. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAU MOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venta i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROC AUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/. des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescolesgroc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i

pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersdasival@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construcció i reparació. Venta i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENT FIAT. Venta i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOL. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria). Tel. 609 606 497

BORSA
IMMOBILIÀRIA

XALET a Ses Rotes, venc per 699.000 euróns. Solar de 1.700 m2. garaix i piscina. 661 427 008

Venc casa reformada, tres dormitoris, menjador amb ximeneia, aire condicionat i solar gran a la vila de Sineu. 155.000 euros. 622 434 454

NOU PIS.COM. Lloguer i venta de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

ESVEDRÀ. Assessors immobiliaris. So n'Oliva, 8. Ciutat. 971 753 082 www.esvedrainmobiliaria.com

CONSULTING BALEAR IMMOBILIARI. Eusebi Estada, 113 A. 971 907 313

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir.es

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terraviva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIARIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiarbona.com.

BOTIGUES I
MAGATZEMS

INFORMÀTICA MAGALLUF. Venta i reparació d'ordinadors. Components, consumibles i perifèrics. Notari Alemany, 2 local, 5. 657 668 293

PLANTES I FLORS. Can Pellisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

NORMA CÒMICS. Còmic americà, europeu, independent, llibres d'il·lustracions, disseny gràfic, narrativa fantàstica, posters... Pere d'Alcàntara Penya, 11 Ciutat. 971 919 980

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i far-

ratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13'800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

BOTIGAD'INFORMÀTICA UPI. Venta d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniadrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGA MONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

PASTISSERIA FRAU. Pamallorquí forn de llenya, ensaïmades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconeixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desembruixaments, protecció per-

sonal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I
ELECTRICITAT

TM REFORMES. Falsos sòtils, trespols tècnics, alumini. 609 073 472- 871 938 706

SISTEMES ELÈCTRICS. Simó Riera. Instal·lacions elèctriques i sanitàries. Carrer del Paradís, 59 Inca. 639 026 701

AIRE CONDICIONAT Robert i Sebastià. Alber, 3-K Son Verí Nou. 606 948 889

EUROWOOD. Parquet flotant de fusta natural. Jordi Sureda, 64. Manacor. www.eurowoodmallorquinadeparquets.com 620 658 924

JARDINERIA ES CARRITXÓ. Quinta Volta, 146. Es Carritxó. 619 408 608

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s'Arenal. 608 583 305

BANYERES. A mida sense obra. Clima Hotel. Licorers, 169. Polígon Marratxí. 971 604 284

CALABUCH. Fontaneria, picapedrers, pintura, electricitat, ferreria, cristalleria, alumini i PVC. Llorenç Riber, 2 Ciutat. 871 962 760

XISCO MUNNÉ. Taller de torn i fressa, ajustador, realització de prototips, reparació i construcció de maquinària, fabricació de pinyols i rodes dentades, treballs artístics, elements de decoració. Isidor Antilló, 51 Ciutat. 971 278 822

BCLIMA Aire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT. Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats,

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

Nom ..... DNI .....

Cognoms ..... Tel. ....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEP MASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS Serra-Garau. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www.By-pass.es, kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMA Naus Poima, passatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles ... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

BANYERES AMIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. infi@hotelcanariassl.com. 971 604 284

MARGERES. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS I MANTENIMENT J. SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617321015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banys, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sóller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELECTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques.

Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluc, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirossello@terra.es LLubí

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

SA PERRUQUERIA. Soldat Soberats Antolí, 18 Ciutat. 971 296 936

Gabinet d'Estètica Susana. Placeta des Tren s/n Sa Pobla. 971 542 695

PAZ VENTURA SPA. Gimnàstica facial, reflexologia facial, depilació natural. Massatges. Antoni Frontera, 9. 971 905 476

MIRANDA GYM. Carrer Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll des Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, aranjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

DEMAR. Perruqueria i estètica unisex. Manicura, depilació. Aragó, 80. Ciutat. 971 249 689

PROFESSORA DE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANA SEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campa-

nar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRAMENDEZ. Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antitaques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Al costat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

L'INFINIT D'UN ESTEL. Tractaments corporals, thai massatge, quiromassatge, reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA ROCA. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Alferes Ribes Santandreu, 5 Ciutat. 609 325 792

KÄHRS. Parquet & inspiració. Venta, instal·lació i restauració de parquet flotant. Tarimes, revestiment de parets i sòtils. General Riera, 21 Ciutat. 971 203 702

FUSTERIA MIQUEL ÀNGEL. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Tinent Ferrà Fiol, 6 Ciutat. 971 907 591

NICOLAS CRISTALERO. Decoració, i acristallament en

general. Metal·leria en alumini. José Maria Usandizaga, 8 So n'Oliva. 971 209 239

ARAGÓ ANTONELLI. Fontaneria en general. Manteniment. Mateu Enric Lladó, 34-C-4-K Ciutat. 608 636 605-669 475 959

TONI JAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 41, A Manacor. 971 554 112

S'AIGONETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFEL PROHENS. Tornejats, enrevoltillats, restauracions, cèrcol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOAN DURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CANCOLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serral·leria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conraders, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

ROBERT I SEBASTIÀ. Conduïdes de fibra, aire condicionat. Alber, 3 Son Verí Nou. 60694 889

MEDICINA

CONSULTA DE PODOLOGIA RIGO. Anàlisi informatitzat de la marxa, cura de berrugues, suports plantars. La Rambla, 40 local 1 Campos. www.rigocespedes.com 971 160 471

FISIOTERÀPIA I REHABILITACIÓ. Massatge terapèutic, mal d'esquena, drenatge lin-

fàtic, laserteràpia, estiraments... Benvinguts, 9 Cala d'Or. 617 319 431

MASSATGES relaxants i terapèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOPDENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

ÒPTICA SANTA PONÇA.. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

CENTRE ÒPTIC BELLAVISTA. Òptics - optometristes. Montisíon, 5 Pollença. 971 533 198. Ponent, 2 Port de Pollença. 971 866 552

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocoma, 10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

PERSONALS

Home de 50 anys VIH + assistent automàtic carga viral indetectable, cerc dona per refer la meua vida. M'agrada la música, llegir i els petits plaers quotidians. No tenc càrregues familiars, hipoteques pagades, pensionista de la SS. Activista d'ALAS www.alas-balears.com 687 022 287

FADRÍ de 53 anys, cerca dona per a relació seriosa. 617 005 901

SA TENDA ECOLÒGICA. Blanquerna, 6 Ciutat. www.satendaecologica.com 971 200 720

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

MEDI NATUR. Distribució

majorista de productes ecològics: cosmètica, alimentació... Tapareres, 21-22 Manacor. 971 845 568

SUENDRA. Herboristeria i botiga ecològica. Plaça mare de Deu, 17 Inca. 971 500 687

CANROS. Agricultura ecològica. Can Ros, 43 Calvià. 971 670 031

ASHMI-CHELA. Herboristeria, cosmètica natural, productes esotèrics. Gabriel Carbonell, 30 Ciutat de Mallorca. 971 240 335

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a celiacs. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats medi ambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

CAN BATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CAN COLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterràni, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

LACASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobilològics. www.lacasa natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

RT. MIL NOUCENTS U. De dimarts a dijous, menú a 11 euróns, mig menú, 6. Caps de setmana a la carta. Plaça des Mercat, 2 Alaró 971 518 609

RT. PORT VELL. Menú a 10 euróns. Festius a 14. Diven-dres, dissabtes i festius sopars amb música amenitzada per Nino Azorin. Port Vell de s'Arenal. 971 440 790

RT. CLUB NAUTIC MOLINAR. Menú a 9 euróns. Vicari J. Fuster, 2 Es Molinar. 971 273 057

RT. CLUB NAUTIC PESCADORS. Jardins de sant Elm s/n Ciutat de Mallorca. Peix fresc a la carta. 971 717 903

SATAVERNADEN FERRÀ. De dia pa amb oli. Ala nit pub amb actuacions musicals. Plaça d'en Tomeu Penya, Vilafranca. 971 560 279. Dilluns tan-cat.

RESTAURANT XALOC. Menú a 12,50 euros. Peix i marisc. Les Estanques, 23 Colònia de Sant Jordi. 971 655 117

LA PARADA. Menjars preparats per endur-se'n Oms, 43 Ciutat. 971 718 213

S'AMARADOR. Restaurant pizzeria. Se menja a la carta. Miramar, 51 Sa Ràpita. 971 640 689

CAN PEP. Restaurant dues forquetes. Menú a 15 euróns. Miramar, 30. Sa Ràpita. 971 640 102

BRISES. Restaurant a la carta. Arrossos i mariscos. Miramar, 37 Sa Ràpita. 971 641 440

RESTAURANT XALOC. Menú a 10 eurons, caps de setmana a la carta. C/ Xaloc, 36, Sa Ràpita. www.mesonxaloc.com. Tel. 971 640 635

BAR EL MAESTRO. Menú diari. Menjars per encàrrec, tapes variades, fritures de peix. Guillem Sureda Melendez, cantonada Alferes Olesa Gual. Ciutat. 677 765 596

ARTCAFÈ. Amanides, pastisseria selecta. Celebracions de batejos i nocces. Plaça Alexandre Fleming, 2-B. Ciutat. 971 070 934

KASCAI PORTITXOL. A la carta 25 euróns. Vicari J. Fuster, 71 Ciutat. www.kaskai.com 971 241 284

ROPIT'S. Bar, restaurant, cerveseria. Plat del dia 4 euróns. Sant Vicenç de Paül, 56 Ciutat. 871 961 645

TARPAS. Tartas & Tapes. Costa i Llobera, 20 baixos. www.tarpas.es 971 465 612

RISTORANTE LA TOSCANNA. Pastes, pizzes, peixos, carns... 15 euróns de mitjana a la carta. Avda. Peguera, 71 Peguera. 971 687 959

CAN PEP. Carns i delícies. Guanya temps i comana per internet. www.carniceriacan-pep.com Cases des Poble, 7 Sant Marçal. Carrer Major, 115 Pòrtol. 971 797 280

CAN BIEL FELIP. Menú a 8 euróns. Miquel Capllonch, 45 cantonada carretera Sóller. Ciutat. 971 906 831

LA DEHESA DE SANTA MARIA. Especialitat en productes ibèrics. Menú a 10 euróns. Aragó, 34. 971 468 138

ES MOLÍ DE CONSELL. Menú a 6 euróns. General Ricard Ortega, 26 Ciutat. 657 012 921

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euróns. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SONTOREÓ. Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló, 1 Sineu. 971 520 138

CELLER CANNOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes, 3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Monestir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castellar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euróns a la carta. Carretera Son Cervera a Capdepera Km. 2. 971 567 270

CAFETERIA CANA LLUNA. Plats combinats a 5 euróns. Ca na Xisca, 5 local, 4 Pont d'Inca. 971 422 272

CANLLUÍS. Menú a 6 euróns. Berenars i tapes. València, 37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

SA BOIRA, abans can Llero. Menú a 7'50, caps de setmana 10. Porcella rostida, xot rostits, paelles per endur-se'n. Carretera Manacor, 359 Son Ferriol. 610 679 643

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

INTENSU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Diven-dres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. A la carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN N'ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Nocces, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540 005

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

RESTAURANT SA RESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Nocces, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 eurons. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGA CAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. Ala carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT CA S'HEREU. Menú del dia a 8. Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL.AVINGUDA de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7. Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzinera. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I, 62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12, festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta, 1 Randa. Reservau al 971 120 300

BAR BARA. Berenars, menú a 6, carta. Ctra. Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol.

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar, 2 Reservau al 971 271

016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALA GAMBA. Menú Del dia a 8 . Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km.41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta, 16 Inca. Reservau al 971 500 049

"LA POULE TOQUÉE. Restaurant. Menú a 13'90. La Rambla. Ciutat de Mallorca. Reserva al 971 713 596

SACREU. Restaurant & catering. Extensa carta. Menú a 8 euróns. Carretera Petra - Santa Margalida Km. 1 Tel. 971830246

RESTAURANT SES FORQUES. Menú dies feiners, 7 euróns, dissabtes 8, diumenges i festius, 13. Menjar per endur-se'n. Avinguda Nico-

lau Oliver Fullana, 23 Campos. 971 651 080

LLENYES. Pere Morro. Carretera de Lluc, 10, Selva. Ventes 649 607 595

COPYDISSENY. Copisteria, impremta, retolació, encuadernació. Garcia Orell, 14 Ciutat. 971 462 900

ADMINISTRACIONS ANDRATX. Menéndez Pelayo, 18 A Andratx 971 236 101

DOMESTIC SERVEI MALLORCA. Internes, externes, matrimonis, caps de setmana, cuiners, tenir cura d'ancians, assistència hospitals. Carme, 3-A Ciutat. 971723988

MIQUEL RIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera) Vilafranca. 971 560 314

SERVEIS PROFESSIONALS

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers, 109 local, 4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITER-

RANI. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols colleccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells, 507530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major, 27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com. 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complements de sac i roba. Antoni Maura, 4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de ca na Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

FORCAT Neteges forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ASSESSORIA PORTO

L'ESTEL
No publica ofertes de comerç sexual

Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom, 38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aepor-tocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom, 55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓVERD. Floristeria, perruqueria canina, animals. Carrer d'Avall, 12 Sineu. Tel. 971 520 789

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola, 11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformati-ca.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

PARQUET I ARMARIS

MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuïm cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejors d'aigua garantida. Tel 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintors, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

SEGONA MA. Mobles i articles de segona ma. Salvador Joan, 53 Manacor. 622 466 581

MEDIFORT. Prepara't per ser funcionari. Bomber, policia local i nacional, guàrdia civil, auxiliar administratiu, celador... 971 456 272.

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Signatura:

Se subscriu **L'ESTEL** per un any
prorrogable si no hi ha ordre en contra
i per un import de 40 € anuals

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)

Llegeix i subscriu-te a
L'ESTEL
la revista dels empresaris
Tel. 971 85 85 80